

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,
ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ, ഹരിഃ ഓം

കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ
പദ പാഠഃ (വാക്യ സംഹിത)

ദിതീയകാണ്ഡ
ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.

Version Notes:

This is now the current Version 0.2 dated August 31, 2020.

1. This replaces the earlier version 0.1 dated May 31, 2020.
2. This version has been updated with the errors found and reported till Aug 15, 2020.
3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done wherever applicable.
4. In this Compilation the Samita Vaakyams have been suitably aligned, synchronised and refurbished in line with “Pada Paatam”.

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 30th June 2019
2nd	Version Number	0.1 dated 31st May 2020

Table of Contents

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ

പദ പാഠേ ദിതീയം കാണ്ഡം 4

2.4 ദിതീയകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ-ഇഷ്ടവിധാനം 4

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഓം നമഃ പരമാത്മനേ, ശ്രീ മഹാഗണപതയേ നമഃ,

ശ്രീ ഗുരുഭ്യോ നമഃ

ഹരിഃ ഓം

2 കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ

സംഹിതാ പദ പാഠേ ദ്വിതീയം കാണ്ഡം

2.4 ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ - ഇഷ്ടിവിധാനം

TS 2.4.1.1

ദേ॒വാ മ॒നു॒ഷ്യാഃ॑ പി॒തര॑സ്തേ॒ന്യത॑ ആ॒സ॒ന്ന॒സു॒രാ
ര॒ക്ഷാഃ॑ സി പി॒ശാ॒ചാ॒സ്തേ॒ന്യത॑സ്തേ॒ഷാം ദേ॒വാനാ॑മു॒ത
യദ॒ല്പം॑ ലോ॒ഹി॒ത-മ॑കു॒ർവ॒ൻ തദ്-ര॒ക്ഷാഃ॑ സി
രാ॒ത്രി॒ഭി॒ര॒സു॒ദ്ന॑ൻ താ॒ൻമ॑ സു॒ബ്ധാ॑ൻ മൃ॒താ॒ന॒ഭി വൃ॒ച്ഛ॑ത്
തേ ദേ॒വാ അ॑വി॒ദ്വ॒ര്യോ॑ വൈ നോ॒ധം മ്രി॒യതേ॑ ര॒ക്ഷാഃ॑ സി
വാ ഇ॒മം ഏ॒ന്തീ॒തി തേ॑ ര॒ക്ഷാഃ॑ സ്യു॒പാ॒മ॒ന്ത്ര॒യ॒ന്ത
താ॒ന്യ॒ബ്രു॒വ॒ൻ വ॒രം വൃ॑ണാമ॒ഹൈ യ - [ ] 1

TS 2.4.1.1 - Padam

ദേ॒വാഃ | മ॒നു॒ഷ്യാഃ | പി॒ത॒രഃ | തേ | അ॒ന്യ॒തഃ | ആ॒സ॒ന് |
 അ॒സു॒രാഃ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | പി॒ശാ॒ചഃ | തേ | അ॒ന്യ॒തഃ |
 തേഷാ॑ം | ദേ॒വാ॒നാം | ഉ॒ത | യത് | അ॒ല്പം | ലോ॒ഹി॒തം |
 അ॒കു॒ർവ॒ന് | തത് | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | രാ॒ത്രി॑ഭി॒രിതി॒
 രാ॒ത്രി - ഭിഃ | അ॒സു॒ദ്ന॒ന് | താൻ | സു॒ബ്ധാൻ | മൂ॒താൻ |
 അ॒ഭി | വീ॒തി | ഔ॒ച്ഛ॒ത് | തേ | ദേ॒വാഃ | അ॒വി॒ദ്യുഃ | യഃ | വൈ |
 നഃ | അ॒യം | മ്രി॒യതേ॑ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | വൈ | ഇ॒മം | ഘൃ॒ന്തി |
 ഇ॒തി | തേ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | ഉ॒പേ॒തി | അ॒മ॒ന്ത്ര॒യ॒ന്ത |
 താ॒നി | അ॒ബ്രു॑വ॒ന് | വ॒രം | വൃ॒ണാ॒മഹൈ॑ | യത് | **1 (50)**

TS 2.4.1.2

-ദ॒സു॒രാൻ ജ॒യാമ॑ ത॒ന്നഃ സ॒ഹാ॒സ॒ഭിതി॑ ത॒തോ॒ വൈ ദേ॒വാ
 അ॒സു॒രാ॒നജ॑യൻ തേ॒ഽസു॒രാൻ ജി॒ത്വാ
 ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യ॒പാ॒നു॒ദ॒ന്ത॑ താ॒നി ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യ॒ന്യൃ॒തമ॑കർതേതി
 സ॒മ॒ന്തം ദേ॒വാൻ പ॑ര്യ॒വിശ॑ൻ തേ ദേ॒വാ അ॒ഗ്നാ॒വ॒നാ॒മ॒ന്ത
 തേ॒ഽഗ്ന॑യേ പ്ര॒വ॒തേ പൂ॒രോ॒ഽധാ॒ശമ॑ഷ്ടാക॒പാ॒ലം
 നി॒ര॒വ॒പ॒ന്നഗ്ന॑യേ വി॒ബാ॒ധ॒വ॒തേ॒ഽഗ്ന॑യേ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ
 യ॒ദഗ്ന॑യേ പ്ര॒വ॒തേ നി॒ര॒വ॒പ॒ൻ. യാ॒ന്യേ॒വ പൂ॒ര॒സ്താദ്-
 ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യ - [ ] **2**

TS 2.4.1.2 - Padam

അ॒സു॒രാൻ | ജ॒യാമ॑ | തത് | നഃ | സ॒ഹ | അ॒സത് | ഇ॒തി |
ത॒തഃ | വൈ | ദേ॒വാഃ | അ॒സു॒രാൻ | അ॒ജ॒യ॒ന് | തേ |
അ॒സു॒രാൻ | ജി॒ത്വാ | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | അ॒പേ॒തി | അ॒നു॒ദ॒ന്ത॑ |
താ॒നി | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | അ॒നു॒തം | അ॒ക॒ർത॑ | ഇ॒തി |
സ॒മ॒ന്ത॒മി॒തി॒ സം - അ॒ന്തം | ദേ॒വാൻ | പ॒രീ॒തി | അ॒വി॒ശ॒ന് |
തേ | ദേ॒വാഃ | അ॒ഗ്നൗ | അ॒നാ॒മ॒ന്ത॑ | തേ | അ॒ഗ്ന॒യേ |
പ്ര॒വ॒ത॑ ഇ॒തി॒ പ്ര - വ॒തേ | പൂ॒രോ॒ധാ॒ശം |
അ॒ഷ്ടാ॒ക॒പാ॒ല॒മി॒ത്യ॒ഷ്ടാ - ക॒പാ॒ലം | നി॒രി॒തി | അ॒വ॒പ॒ന് |
അ॒ഗ്ന॒യേ | വി॒ബ്ധാ॒ധ॒വ॒ത॑ ഇ॒തി॒ വി॒ബ്ധാ॒ധ - വ॒തേ | അ॒ഗ്ന॒യേ |
പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒ത॑ ഇ॒തി॒ പ്ര॒തീ॒ക - വ॒തേ | യത് | അ॒ഗ്ന॒യേ |
പ്ര॒വ॒ത॑ ഇ॒തി॒ പ്ര - വ॒തേ | നി॒ര॒വ॒പ॒ന്നി॒തി॒ നിഃ - അ॒വ॒പ॒ന് |
യാ॒നി | ഏ॒വ | പൂ॒ര॒സ്താത് | ര॒ക്ഷാ॑ഽസി | **2 (50)**

TS 2.4.1.3

-സ॒ന്താ॒നി॒ തേ॒ന॒ പ്രാ॒ണു॒ദ॒ന്ത॑ യ॒ദ॒ഗ്ന॒യേ॒ വി॒ബ്ധാ॒ധ॒വ॒തേ॒
യാ॒ന്യേ॒വാ॒ഭി॒തോ॒ ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യാ॒സൻ॒ താ॒നി॒ തേ॒ന॒ വ്യ॒ബ്ധാ॒ധ॒ന്ത॑
യ॒ദ॒ഗ്ന॒യേ॒ പ്ര॒തീ॒ക॒വ॒തേ॒ യാ॒ന്യേ॒വ॒ പ॒ശ്ചാദ്-
ര॒ക്ഷാ॑ഽസ്യാ॒സൻ॒ താ॒നി॒ തേ॒നാ॒പാ॒നു॒ദ॒ന്ത॑ ത॒തോ॒ ദേ॒വാ
അ॒ഭ॒വ॒ൻ പ॒രാ॒സു॒രാ॒ യോ॒ ഭ്രാ॒തൃ॒വ്യ॒വാ॒ൻമ॑ സ്യാ॒മ॑ സ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

സ്തർദ്ധമാന ഏതയേഷ്ടാ യജേതാഗന്യേ പ്രവതേ

പുരോഽധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേദഗന്യേ

വിബാധവതേ - [ ] 3

TS 2.4.1.3 - Padam

ആസന് താനി തേന പ്രേതി അനുദന്ത യത്

അഗന്യേ വിബാധവത ഇതി വിബാധ - വതേ യാനി

ഏവ അഭിതഃ രക്ഷാഽസി ആസന് താനി തേന

വീതി അബാധന്ത യത് അഗന്യേ പ്രതീകവത ഇതി

പ്രതീക - വതേ യാനി ഏവ പശ്ചാത് രക്ഷാഽസി

ആസന് താനി തേന അപേതി അനുദന്ത തതഃ

ദേവാഃ അഭവന് പരേതി അസുരാഃ യഃ

ഭ്രാതൃവ്യവാനിതി ഭ്രാതൃവ്യ - വാൻ സ്യാത് സഃ

സ്തർദ്ധമാനഃ ഏതയാ ഇഷ്ടാ യജേത അഗന്യേ

പ്രവത ഇതി പ്ര - വതേ പുരോഽധാശം

അഷ്ടാകപാലമിത്യഷ്ടാ - കപാലം നിരിതി വപേത്

അഗന്യേ വിബാധവത ഇതി വിബാധ - വതേ 3 (50)

TS 2.4.1.4

ഗന്യേ പ്രതീകവതേ യദഗന്യേ പ്രവതേ നിർവപതി യ

ഏവാസ്മാപ്തോ-ഭ്രാതൃവ്യസ്തം തേന പ്ര ണുദതേ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

യദഗ്നയേ വിബാധവതേ യ ഏവൈനേന സദൃങ് തം തേന
വി ബാധതേ യദഗ്നയേ പ്രതീകവതേ യ ഏവാസ്മാത്

പാപീയാൻ തം തേനാപ നുദതേ പ്ര ശ്രേയാച്ഛം ദ്രാതൃവ്യം
നുദതേതി സദൃശം ക്രാമതി നൈനം പാപീയാനാപ്നോതി

യ ഏവം ( ) വിദ്വാന്നേതയേഷ്ടാ യജതേ || 4

TS 2.4.1.4 - Padam

അഗ്നയേ | പ്രതീകവത ഇതി പ്രതീക - വതേ | യത് |

അഗ്നയേ | പ്രവത ഇതി പ്ര - വതേ | നിർവപതീതി

നിഃ-വപതി | യഃ | ഏവ | അസ്മാത് | ശ്രേയാൻ | ദ്രാതൃവ്യഃ |

തം | തേന | പ്രേതി | നുദതേ | യത് | അഗ്നയേ |

വിബാധവത ഇതി വിബാധ - വതേ | യഃ | ഏവ | ഏനേന |

സദൃഷിതി സ - ദൃങ് | തം | തേന | വീതി | ബാധതേ |

യത് | അഗ്നയേ | പ്രതീകവത ഇതി പ്രതീക - വതേ |

യഃ | ഏവ | അസ്മാത് | പാപീയാൻ | തം | തേന | അപേതി |

നുദതേ | പ്രേതി | ശ്രേയാച്ഛം | ദ്രാതൃവ്യം | നുദതേ |

അതീതി | സദൃശം | ക്രാമതി | ന | ഏനം | പാപീയാൻ |

ആപ്നോതി | യഃ | ഏവം ( ) | വിദ്വാൻ | ഏതയാ | ഇഷ്ടാ |

യജതേ || 4 (54)

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

(വൃണാമഹൈ യത് - പുരസ്താദ് രക്ഷാഘ്സി - വപേദഗ്നയേ
വിബാധവത - ഏവം - ചതാരി ച) (A1)

TS 2.4.2.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ തേ ദേവാ അബ്രൂവൻ.
യോ നോ വിര്യാവത്തമസ്തമനു സമാരഭാമഹാ ഇതി ത
ഇന്ദ്രമബ്രൂവൻ താം വൈ നോ വിര്യാവത്തമോഽസി താമനു
സമാരഭാമഹാ ഇതി സോഽബ്രവീത് തിസ്രോ മ
ഇമാസ്തനുവോ വിര്യാവതീസ്താഃ പ്രീണീതാമാസുരാന്ദി
ദവിഷ്ട്യഥേതി താ വൈ ബ്രൂഹീത്യബ്രൂവന്നിയ-

മഘ്നോമുഗിയം വിമൃധേയമിന്ദ്രിയാവതീ - [ ] 5

TS 2.4.2.1 - Padam

ദേവാസുരാ ഇതി ദേവ - അസുരാഃ । സംയത്താ ഇതി
സം - യത്താഃ । ആസൻ । തേ । ദേവാഃ । അബ്രൂവൻ । യഃ ।
നഃ । വിര്യാവത്തമ ഇതി വിര്യാവത് - തമഃ । തം । അനഗിതി ।
സമാരഭാമഹാ ഇതി സം - ആരഭാമഹൈ । ഇതി । തേ ।
ഇന്ദ്രം । അബ്രൂവൻ । താം । വൈ । നഃ । വിര്യാവത്തമ ഇതി
വിര്യാവത് - തമഃ । അസി । താം । അനഗിതി । സമാരഭാമഹാ
ഇതി സം - ആരഭാമഹൈ । ഇതി । സഃ । അബ്രവീത് ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

തി॒സ്രഃ | മേ॒ | ഇ॒മാഃ | ത॒നുവഃ | വീ॒ര്യ॑വാ॒തീ॒രിതി॑
വീ॒ര്യ॑ - വ॒തീഃ | താഃ | പ്രീ॒ണീ॒ത | അ॒ഥ | അ॒സു॒രാൻ |
അ॒ഭീ॒തി | ഭ॒വി॒ഷ്യ॒ഥ | ഇ॒തി | താഃ | വൈ | ബ്ര॒ഹ്മ॒ഹി | ഇ॒തി |
അ॒ബ്ര॒ഹ്മ॒വ॒ന് | ഇ॒യം | അ॒ഹ്വ॑ഹോ॒മു॒ഗി॒ത്യ॒ഹഃ - മു॒ക് |
ഇ॒യം | വി॒മൃ॒ധേ॒തി॒ വി - മൃ॒ധാ | ഇ॒യം |
ഇ॒ന്ദ്രി॒യാ॒വ॒തീ॒തീ॒ന്ദ്രി॒യ - വ॒തീ | 5 (50)

TS 2.4.2.2

-ത്യ॑ബ്ര॒വീ॒ത്ത ഇ॒ന്ദ്രാ॑യാ॒ഹ്വ॑ഹോ॒മു॒ചേ॒ പു॒രോ॒ധാ॒ശ -
മേ॒കാ॒ദ॒ശ॒ക॒പാ॒ലം॑ നി॒ര॒വ॒പ॒ന്നി॒ന്ദ്രാ॑യ
വൈ॒മൃ॒ധായേ॒ന്ദ്രാ॑യേ॒ന്ദ്രി॒യാ॒വ॒തേ॒ യദി॒ന്ദ്രാ॑യാ॒ഹ്വ॑ഹോ॒മു॒ചേ॒
നി॒ര॒വ॒പ॒ന്ന॒ഹ്വ॑സ ഏ॒വ തേ॒നാ॒മു॒ച്യ॒ന്ത യദി॒ന്ദ്രാ॑യ
വൈ॒മൃ॒ധായ॒ മൃ॒ധ ഏ॒വ തേ॒നാ॒പാ॒ഷ്ഠ॑ത
യദി॒ന്ദ്രാ॑യേ॒ന്ദ്രി॒യാ॒വ॒ത ഇ॒ന്ദ്രി॒യമേ॒വ തേ॒നാ॒ഽഽ*ത്ഥ॑ന്നദ॒ധത॑
ത്രയ॑സ്രീ॒ഹ്വ॑ശ്ശക്॒പാ॒ലം പു॒രോ॒ധാ॒ശം നി॒ര॒വ॒പ॒ൻ
ത്രയ॑സ്രീ॒ഹ്വ॑ശ്ശദൈ॒ദേ॒വ॒താ॒സ്താ ഇ॒ന്ദ്ര ആ॒ത്ഥ॑ന്നനു॒
സ॒മാ॒രംഭ॑യ॒ത ഭൂ॒തൈ॒ - [ ] 6

TS 2.4.2.2 - Padam

ഇതി । അബ്രവീത് । തേ । ഇന്ദ്രായ ।
 അഹ്വഹോമുച ഇത്യഹഃ - മുചേ । പുരോഡാശം ।
 ഏകാദശകപാലമിത്യേകാദശ - കപാലം । നിരിതി ।
 അവപന്ന് । ഇന്ദ്രായ । വൈമുധായ । ഇന്ദ്രായ ।
 ഇന്ദ്രിയാവത ഇതീന്ദ്രിയ - വതേ । യത് । ഇന്ദ്രായ ।
 അഹ്വഹോമുച ഇത്യഹഃ - മുചേ । നിരവപന്നിതി
 നിഃ - അവപന്ന് । അഹസഃ । ഏവ । തേന । അമുചുന്ത ।
 യത് । ഇന്ദ്രായ । വൈമുധായ । മൂധഃ । ഏവ । തേന ।
 അപേതി । അഹ്വത । യത് । ഇന്ദ്രായ । ഇന്ദ്രിയാവത
 ഇതീന്ദ്രിയ - വതേ । ഇന്ദ്രിയം । ഏവ । തേന । ആത്മന് ।
 അദധത । ത്രയസ്ത്രിശ്ശതകപാലമിതി
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശത - കപാലം । പുരോഡാശം । നിരിതി ।
 അവപന്ന് । ത്രയസ്ത്രിശ്ശദിതി ത്രയഃ - ത്രിശ്ശത ।
 വൈ । ദേവതാഃ । താഃ । ഇന്ദ്രഃ । ആത്മന് । അനിതി ।
 സമാരംഭയതേതി സം - ആരംഭയത । ഭൂതൈഃ । 6 (50)

TS 2.4.2.3

താം വാവ ദേവാ വിജിതി-മുത്തമാ-മസുരൈർ വ്യജയന്ത
യോ ഭ്രാതൃവ്യവാൻ-സ്യാത് സ സ്പർദ്ധമാന ഏതയേഷ്ടാ
യജേതേന്ദ്രായാഹ്നോമുചേ പുരോധാശമേകാദശകപാലം
നിർവപേദിന്ദ്രായ വൈമുധായേന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവതേ
ഽഹ്നസാ വാ ഏഷ ഗൃഹീതോ യസ്മാച്ഛേയാൻ ഭ്രാതൃവ്യോ
യദിന്ദ്രായാഹ്നോമുചേ നിർവപത്യഹ്നസ ഏവ തേന
മുച്യതേ മൂധാ വാ ഏഷോഭിഷണ്ണോ യസ്മാത്
സമാനേഷ്വന്യഃ ശ്രേയാനുതാ - [ ] 7

TS 2.4.2.3 - Padam

താം । വാവ । ദേവാഃ । വിജിതിമിതി വി - ജിതിം ।
ഉത്തമാമിത്യുത് - തമാം । അസുരൈഃ । വീതി । അജയന്ത ।
യഃ । ഭ്രാതൃവ്യവാനിതി ഭ്രാതൃവ്യ - വാൻ । സ്യാത് । സഃ ।
സ്പർദ്ധമാനഃ । ഏതയാ । ഇഷ്ടാ । യജേത । ഇന്ദ്രായ ।
അഹ്നോമുച ഇത്യഹ്നഃ - മുചേ । പുരോധാശം ।
ഏകാദശകപാലമിത്യേകാദശ - കപാലം । നിരിതി ।
വപേത് । ഇന്ദ്രായ । വൈമുധായ । ഇന്ദ്രായ ।
ഇന്ദ്രിയാവത ഇതീന്ദ്രിയ-വതേ । അഹ്നസാ । വൈ । ഏഷഃ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഗൃഹീ॑തഃ । യ॒സ്മാ॑ത് । ശ്രേ॒യാൻ । ദ്രാ॒ത്യ॒വ്യഃ । യത് ।

ഇ॒ന്ദ്രാ॑യ । അ॒ഹ്വ॑ഹോ॒മുച॑ ഇ॒ത്യ॒ഹഃ - മു॒ചേ॑ । നി॒ർവ॒പ॒തീ॑തി

നിഃ - വ॒പ॒തി । അ॒ഹ്വ॑സഃ । ഏ॒വ । തേ॑ന । മു॒ച്യ॑തേ । മൃ॒ധാ ।

വൈ । ഏ॒ഷഃ । അ॒ഭി॒ഷ॒ണ്ണ॑ ഇ॒ത്യ॒ഭി - സ॒ന്നഃ । യ॒സ്മാ॑ത് ।

സ॒മാ॒നേ॒ഷു । അ॒ന്യഃ । ശ്രേ॒യാൻ । ഉ॒ത । 7 (50)

TS 2.4.2.4

-ദ്രാത്യവ്യോ യദിന്ദ്രായ വൈമൃധായ മൃധ ഏവ തേനാപ
ഹതേ യദിന്ദ്രായേന്ദ്രിയാവത ഇന്ദ്രിയമേവ തേനാത്മൻ ധത്തേ
ത്രയസ്ത്രിശ്ശതകപാലം പുരോധാശം നിർവപതി

ത്രയസ്ത്രിശ്ശതൈ ദേവതാസ്താ ഏവ യജമാന ആത്മന്നനു
സമാരംഭയതേ ഭൂതൈ സാ വാ ഏഷാ വിജിതിർ നാമേഷ്ഠിർ
യ ഏവം വിദാനേതയേഷ്ടാ യജത ഉത്തമാമേവ വിജിതിം
ദ്രാത്യവ്യേണ വി ജയതേ ॥ 8

TS 2.4.2.4 - Padam

അ॒ദ്രാ॑ത്യ॒വ്യഃ । യത് । ഇ॒ന്ദ്രാ॑യ । വൈ॒മൃ॒ധായ॑ । മൃ॒ധഃ । ഏ॒വ ।
തേ॑ന । അ॒പേ॑തി । ഹ॒തേ । യത് । ഇ॒ന്ദ്രാ॑യ ।

ഇ॒ന്ദ്രി॒യാ॒വ॒ത॑ ഇ॒തീ॑ന്ദ്രി॒യ - വ॒തേ॑ । ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । ഏ॒വ । തേ॑ന ।

ആത്മന് | ധത്തേ | ത്രയസ്ത്രിശ്ശത്കപാലമിതി
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശത്-കപാലം | പുരോഡാശം | നിരിതി | വപതി |
 ത്രയസ്ത്രിശ്ശദിതി ത്രയഃ-ത്രിശ്ശത് | വൈ | ദേവതാഃ | താഃ |
 ഏവ | യജമാനഃ | ആത്മന് | അനിതി | സമാരംഭയത
 ഇതി സം - ആരംഭയതേ | ഭൂതൈ | സാ | വൈ | ഏഷാ |
 വിജിതിരിതി വി - ജിതിഃ | നാമ | ഇഷ്ടീഃ | യഃ | ഏവം |
 വിദാൻ | ഏതയാ | ഇഷ്ട്യാ | യജതേ |
 ഉത്തമാമിത്യുത് - തമാം | ഏവ | വിജിതിമിതി വി - ജിതിം |
 ഭ്രാത്യവ്യേണ | വീതി | ജയതേ || 8 (49)

(ഇന്ദ്രിയാവതീ - ഭൂത്യാ - ഉതൈകാന്നപഞ്ചാശ്ച) (A2)

TS 2.4.3.1

ദേവാസുരാഃ സംയത്താ ആസൻ തേഷാം ഗായത്രേയാജോ
 ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം പശുൻഥ് സംഗൃഹ്യാ
 *ssദായാപക്രമ്യാതിഷ്ഠത് തേഽമന്യന്ത യതരാൻ വാ
 ഇയമുപാവർഥ്സ്യതി ത ഇദം ദവിഷ്യന്തീതി താം
 വ്യുഹായന്ത വിശ്വകർമ്മനിതി ദേവാ ദാദീത്യസുരാഃ സാ
 നാനൃതരാശ്ചനോപാവർത്തതേ ദേവാ ഏതദ്-
 യജൂരപശ്യന്നോജോഽസി സഹോഽസി ബലമസി - [ ] 9

TS 2.4.3.1 - Padam

ദേ॒വാ॒സു॒രാ ഇ॒തി ദേ॒വ - അ॒സു॒രാഃ । സം॑യ॒ത്താ ഇ॒തി
 സം - യ॒ത്താഃ । ആ॒സ॒ന്ത് । തേ॒ഷാ॒ം । ഗാ॒യ॒ത്രീ । ഓ॒ജഃ ।
 ബ॒ലം । ഇ॒ന്ദ്രി॒യം । വീ॒ര്യം । പ്ര॒ജാ॒മി॒തി പ്ര - ജാ॒ം । പ॒ശു॒ൻ ।
 സം॒ഗൃ॒ഹ്യേ॒തി സം - ഗൃ॒ഹ്യ । ആ॒ദാ॒യേ॒ത്യാ - ദാ॒യ ।
 അ॒പ॒ക്ര॒മ്യേ॒ത്യപ - ക്ര॒മ്യ । അ॒തി॒ഷ്ഠ॒ത് । തേ । അ॒മ॒ന്യ॒ന്ത ।
 യ॒തരാ॒ൻ । വൈ । ഇ॒യം ।
 ഉ॒പാ॒വർ॒മ്സ്യ॒തീത്യു॒പ - ആ॒വർ॒മ്സ്യ॒തി । തേ । ഇ॒ദം ।
 ഭ॒വി॒ഷ്യ॒ന്തി । ഇ॒തി । താ॒ം । വീ॒തി । അ॒ഹ॒യ॒ന്ത ।
 വി॒ശ്വ॒കർ॒മ്മ॒ന്നി॒തി വി॒ശ്വ - കർ॒മ്മ॒ന്ത് । ഇ॒തി । ദേ॒വാഃ । ദാ॒ഭി ।
 ഇ॒തി । അ॒സു॒രാഃ । സാ । ന । അ॒ന്യ॒തരാ॒ൻ । ച॒ന ।
 ഉ॒പാ॒വർ॒തതേ॒ത്യു॒പ - ആ॒വർ॒തത । തേ । ദേ॒വാഃ । ഏ॒തത് ।
 യ॒ജുഃ । അ॒പ॒ശ്യ॒ന്ത് । ഓ॒ജഃ । അ॒സി । സ॒ഹഃ । അ॒സി ।
 ബ॒ലം । അ॒സി । 9 (50)

TS 2.4.3.2

ഭ്രാ॒ജോ॒ഽസി ദേ॒വാനാ॑ം ധാ॒മ നാ॒മാ॒ഽസി വി॒ശ്വ॒മ॒സി
 വി॒ശ്വാ॒യുഃ സർ॒വ॒മ॒സി സർ॒വായു॑രഭി॒ഭൂരി॒തി വാ॒വ ദേ॒വാ
 അ॒സു॒രാണാ॑മോ॒ജോ ബ॒ല॒മി॒ന്ദ്രി॒യം വീ॒ര്യം പ്ര॒ജാ॒ം
 പ॒ശു॒ന॒വൃ॒ഞ്ജത॑ യദ്-ഗാ॒യ॒ത്ര്യപ॒ക്ര॒മ്യാ॒തി॒ഷ്ഠ॒ത് തസ്മാ॑ദേ॒താം

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഗായത്രീതീഷ്ഠിമാഹുഃ സംവത്സരോ വൈ ഗായത്രീ
സംവത്സരോ വൈ തപക്രമ്യതിഷ്ഠ-യദേതയാ ദേവാ
അസുരാണാമോജോ ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം - [ ] 10

TS 2.4.3.2 - Padam

ഭ്രാജഃ | അസി | ദേവാനാം | ധാമ | നാമ | അസി | വിശ്വം |
അസി | വിശ്വായൂരിതി വിശ്വ - ആയുഃ | സർവം | അസി |
സർവായൂരിതി സർവ - ആയുഃ | അഭിഭൂരിത്യഭി - ഭൂഃ |
ഇതി | വാവ | ദേവാഃ | അസുരാണാം | ഓജഃ | ബലം |
ഇന്ദ്രിയം | വീര്യം | പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം | പശുൻ |
അവൃഞ്ജത | യത് | ഗായത്രീ | അപക്രമേത്യപ - ക്രമ്യ |
അതിഷ്ഠത് | തസ്മാത് | ഏതാം | ഗായത്രീ | ഇതി | ഇഷ്ടീം |
ആഹുഃ | സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ | വൈ |
ഗായത്രീ | സംവത്സര ഇതി സം - വത്സരഃ | വൈ | തത് |
അപക്രമേത്യപ - ക്രമ്യ | അതിഷ്ഠത് | യത് | ഏതയാ |
ദേവാഃ | അസുരാണാം | ഓജഃ | ബലം | ഇന്ദ്രിയം |
വീര്യം | 10 (50)

TS 2.4.3.3

പ്രജാം പശുനവൃഞ്ജത തസ്മാദേതാഽ സംവർഗ
ഇതീഷ്ഠിമാഹുര്യോ ഭ്രാത്യവ്യവാൻമ സ്യാമ സ സ്പർദ്ധമാന

ഏതയേഷ്ടാ യജേതാഗയേ സംവർഗായ പുരോധാശം-
 മഷ്ടാകപാലം നിർവപേത് തച് ശൃത-മാസന്നമേതേന
 യജുഷാഭി മൃശേദോജ ഏവ ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം പ്രജാം
 പശൂൻ ഭ്രാതൃവൃന്ദ്യ വൃക്തേ ഭവത്യാത്മനാ പരാസ്യ
 ഭ്രാതൃവ്യോ ഭവതി || 11

TS 2.4.3.3 - Padam

പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । പശൂൻ । അവുഞ്ജത । തസ്മാത് ।
 ഏതാം । സംവർഗ ഇതി സം - വർഗഃ । ഇതി । ഇഷ്ടീം ।
 ആഹുഃ । യഃ । ഭ്രാതൃവൃവാനിതി ഭ്രാതൃവൃ-വാൻ । സ്മാത് ।
 സഃ । സ്പർദ്ധമാനഃ । ഏതയാ । ഇഷ്ട്യാ । യജേത । അഗയേ ।
 സംവർഗായേതി സം - വർഗായ । പുരോധാശം ।
 അഷ്ടാകപാലമിത്യഷ്ടാ - കപാലം । നിരിതി । വപേത് । തം ।
 ശൃതം । ആസന്നമിത്യാ - സന്നം । ഏതേന । യജുഷാ ।
 അഭിതി । മൃശേത് । ഓജഃ । ഏവ । ബലം । ഇന്ദ്രിയം ।
 വീര്യം । പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം । പശൂൻ । ഭ്രാതൃവൃന്ദ്യ ।
 വൃക്തേ । ഭവതി । ആത്മനാ । പരേതി । അസ്യ ।
 ഭ്രാതൃവൃഃ । ഭവതി || 11 (45)

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

(ബലമസ്യേ - തയാ ദേവാ അസുരാണാമോജോ

ബലമിന്ദ്രിയം വീര്യം - പഞ്ചചത്വാരീശ്ശ്ച) (A3)

TS 2.4.4.1

പ്രജാപതിഃ പ്രജാ അസൃജത താ അസ്മാഥ് സൃഷ്ടാഃ
പരാചീ-രായൻ താ യത്രാവസൻ തതോ ഗർഭമുദൃതിഷ്ഠത്
താ ബൃഹസ്പതിശ്ചാനവൈതാശ്ച സോഽബ്രവീദ്
ബൃഹസ്പതിരനയാ ത്വാ പ്ര തിഷ്ഠാനൃഥ ത്വാ പ്രജാ
ഉപാവർഥ്സ്യന്തീതി തം പ്രാതിഷ്ഠത് തതോ വൈ പ്രജാപതിം
പ്രജാ ഉപാവർത്ത യഃ പ്രജാകാമഃ സ്മാത് തസ്മാ ഏതം
പ്രാജാപത്യം ഗാർഭമുതം ചരും നിർവപേത് പ്രജാപതി - [ ] 12

TS 2.4.4.1 - Padam

പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ ।
അസൃജത । താഃ । അസ്മാത് । സൃഷ്ടാഃ । പരാചീഃ ।
ആയൻ । താഃ । യത്ര । അവസൻ । തതഃ । ഗർഭമുത് ।
ഉദിതി । അതിഷ്ഠത് । താഃ । ബൃഹസ്പതിഃ । ച ।
അനവൈതാമിത്യനു - അവൈതാം । സഃ । അബ്രവീത് ।
ബൃഹസ്പതിഃ । അനയാ । ത്വാ । പ്രേതി । തിഷ്ഠാനി । അഥ ।
ത്വാ । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ ।
ഉപാവർഥ്സ്യന്തീത്യുപ - ആവർഥ്സ്യന്തി । ഇതി । തം ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

പ്രേതി । അതിഷ്ഠത് । തതഃ । വൈ ।

പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം । പ്രജാ ഇതി പ്ര - ജാഃ ।

ഉപാപർത്തന്തേത്യുപ - ആപർത്തന്ത । യഃ । പ്രജാകാമ ഇതി

പ്രജാ - കാമഃ । സ്മാത് । തസ്മൈ । ഏതം । പ്രാജാപത്യമിതി

പ്രാജാ - പത്യം । ഗർഭമൃതം । ചരും । നിരിതി । വപേത് ।

പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം । **12 (50)**

TS 2.4.4.2

-മേവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി സ ഏവാസ്മൈ

പ്രജാം പ്ര ജനയതി പ്രജാപതിഃ പശൂനസൃജത തേഽസ്മാഥ്

സൃഷ്ടാഃ പരാഞ്ച ആയൻ തേ യത്രാവസൻ തതോ

ഗർഭമൃദുദതിഷ്ഠത് താൻ പൃഷ്ഠാ ചാനവൈതാഽ

സോഽബ്രവീത് പൃഷ്ഠാഽനയാ മാ പ്ര തിഷ്ഠാഥ ത്വാ പശവ

ഉപാപർഥ്സ്യന്തീതി മാം പ്ര തിഷ്ഠേതി സോമോഽബ്രവീൻ

മമ വാ - [ ] **13**

TS 2.4.4.2 - Padam

ഏവ । സ്വേന । ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന । ഉപേതി ।

ധാവതി । സഃ । ഏവ । അസ്മൈ । പ്രജാമിതി പ്ര - ജാം ।

പ്രേതി । ജനയതി । പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ । പശൂൻ ।

അസൃജത । തേ । അസ്മാത് । സൃഷ്ടാഃ । പരാഞ്ചഃ । ആയൻ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

തേ । യത്ര । അവസന് । തതഃ । ഗർഭമൂത് । ഉദിതി ।

അതിഷ്ഠത് । താൻ । പുഷാ । ച ।

അനവൈതാമിത്യനു - അവൈതാം । സഃ । അബ്രവീത് ।

പുഷാ । അനയാ । മാ । പ്രേതി । തിഷ്ഠ । അഥ । ത്വാ ।

പശവഃ । ഉപാവർഥ്സ്യന്തീത്യുപ - ആവർഥ്സ്യന്തി । ഇതി ।

മാം । പ്രേതി । തിഷ്ഠ । ഇതി । സോമഃ । അബ്രവീത് । മമ ।

വൈ । 13 (50)

TS 2.4.4.3

അകൃഷ്ടപച്യമിത്യുഭൗ വാം പ്ര തിഷ്ഠാനീത്യബ്രവീത് തൗ

പ്രാതിഷ്ഠത് തതോ വൈ പ്രജാപതിം പശവ ഉപാവർത്തന്ത യഃ

പശുകാമഃ സ്മാത് തസ്മാ ഏതച്ഛ്വ സോമാപൗഷ്ണം ഗാർഭമൂതം

ചരും നിർവപേഥ് സോമാപുഷ്ണാവേവ സോന

ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താവേവാസൈ പശൂൻ

പ്ര ജനയതഃ സോമോ വൈ രേതോധാഃ പുഷാ പശൂനാം

പ്രജനയിതാ സോമ ഏവാസൈ രേതോ ദധാതി പുഷാ ( )

പശൂൻ പ്ര ജനയതി ॥ 14

TS 2.4.4.3 - Padam

അകൃഷ്ടപച്യമിത്യകൃഷ്ട - പച്യം । ഇതി । ഉഭൗ । വാം ।

പ്രേതി । തിഷ്ഠാനി । ഇതി । അബ്രവീത് । തൗ । പ്രേതി ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

അതിഷ്ഠത് | തതഃ | വൈ | പ്രജാപതിമിതി പ്രജാ - പതിം |
പശവഃ | ഉപാവർത്തന്തേത്യുപ - ആവർത്തന്ത | യഃ |
പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | സ്യാത് | തസ്മൈ | ഏതം |
സോമാപൗഷ്മിതി സോമാ - പൗഷ്മം | ഗാർമുതം | ചരും |
നിരിതി | വപേത് |

സോമാപുഷണാവിതി സോമാ - പുഷണൗ | ഏവ | സ്വേന |
ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ-ധേയേന | ഉപേതി | ധാവതി | തൗ |
ഏവ | അസ്മൈ | പശൂൻ | പ്രേതി | ജനയതഃ | സോമഃ |
വൈ | രേതോധാ ഇതി രേതഃ - ധാഃ | പുഷാ | പശൂനാം |
പ്രജനയിതേതി പ്ര - ജനയിതാ | സോമഃ | ഏവ | അസ്മൈ |
രേതഃ | ദധാതി | പുഷാ ( ) | പശൂൻ | പ്രേതി |

ജനയതി || 14 (53) (വപേത് പ്രജാപതിം - വൈ - ദധാതി
പുഷാ - ത്രിണീ ച) (A4)

TS 2.4.5.1

അഗ്നേ ഗോഭീർ ന ആ ഗഹീനോ പുഷ്ട്യാ ജുഷസ്വ നഃ |
ഇന്ദ്രോ ധർതാ ഗൃഹേഷു നഃ ||
സവിതാ യഃ സഹസ്രിയഃ സ നോ ഗൃഹേഷു രാരണത് |
ആ പുഷാ ഏത്യാ വസു ||
ധാതാ ദദാതു നോ രയിമീശാനോ ജഗതസ്സതിഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

സ നഃ പൂർണേന വാവനത് ||

തപ്തോ യോ വൃഷഭോ വൃഷാ സ നോ ഗൃഹേഷു രാരണത് |

സഹസ്രേണായുതേന ച ||

യേന ദേവാ അമൃതം - [ ] 15

TS 2.4.5.1 - Padam

അഗ്നേ | ഗോഭിഃ | നഃ | ഏതി | ഗഹി | ഇന്ദോ ഇതി |

പുഷ്ടോ | ജുഷസ്വ | നഃ || ഇന്ദ്രഃ | ധർതാ | ഗൃഹേഷു | നഃ ||

സവിതാ | യഃ | സഹസ്രീയഃ | സഃ | നഃ | ഗൃഹേഷു |

രാരണത് || ഏതി | പുഷാ | ഏതു | ഏതി | വസു ||

ധാതാ | ദദാതു | നഃ | രയിം | ഇൗശാനഃ | ജഗതഃ | പതിഃ ||

സഃ | നഃ | പൂർണേന | വാവനത് || തപ്തോ | യഃ | വൃഷഭഃ |

വൃഷാ | സഃ | നഃ | ഗൃഹേഷു | രാരണത് || സഹസ്രേണ |

അയുതേന | ച || യേന | ദേവാഃ | അമൃതം | 15 (50)

TS 2.4.5.2

ദീർഘഃ ശ്രവോ ദിവൈര്യന്ത |

രായസോഷ തമസ്മദ്യം ഗവാം കൃലിം ജീവസ

ആ യുവസവ ||

അഗ്നിർ ഗൃഹപതിഃ സോമോ വിശ്വവനിഃ സവിതാ

സുമേധാഃ സ്വാഹാ ||

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

അഗ്നേ ഗൃഹപതേ യസ്മൈ ഘൃത്യോ ഭാഗസ്മൈ സഹ
ഓജ ആക്രമമാണായ ധേഹി ശ്രേഷ്ഠാത് പഥോ മാ യോഷം
മൂർദ്ധാ ഭൂയാസം സ്വാഹാ || 16

TS 2.4.5.2 - Padam

ദീർഘം | ശ്രവഃ | ദിവീ | ഐരയന്ത || രായഃ | പോഷ | താം |
അസ്മദ്ഭൃമിത്യസ്മ - ഭൃം | ഗവാം | കൃലീം | ജീവസേ | ഏതി |
യുവസ്യ || അഗ്നിഃ | ഗൃഹപതിരിതി ഗൃഹ-പതിഃ | സോമഃ |
വിശ്വവനിരിതി വിശ്വ - വനിഃ | സവിതാ |
സുമേധാ ഇതി സു - മേധാഃ | സ്വാഹാ || അഗ്നേ | ഗൃഹപത
ഇതി ഗൃഹ - പതേ | യഃ | തേ | ഘൃത്യഃ | ഭാഗഃ | തേന |
സഹഃ | ഓജഃ | ആക്രമമാണായേത്യാ - ക്രമമാണായ |
ധേഹി | ശ്രേഷ്ഠാത് | പഥഃ | മാ | യോഷം | മൂർദ്ധാ |
ഭൂയാസം | സ്വാഹാ || 16 (38) (അമൃത-മഷ്ടാത്രിഷ്ശച്ച) (A5)

TS 2.4.6.1

ചിത്രയാ യജേത പശുകാമ ഇയം ധൈവ ചിത്രാ യദാ
അസ്യാം വിശ്വാ ഭൂതമധി പ്രജായതേ തേനേയഞ്ചിത്രാ
യ ഏവം വിദാ ശ്ചിത്രയാ പശുകാമോ യജതേ പ്ര
പ്രജയാ പശുഭിർ മിമുനൈർ ജായതേ പ്രപവാഃസേനേന

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

വാപയതി രേതഃ സൗമ്യേന ദധാതി രേത ഏവ ഹിതം
തപ്താ രൂപാണി വി കരോതി സാരസ്വതൗ ഭവത ഏതദ്വൈ
ദ്വൈവ്യം മിമൂനം ദൈവ്യമേവാസൈ - [ ] 17

TS 2.4.6.1 - Padam

ചിത്രയാ | യജേത | പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | ഇയം |
വൈ | ചിത്രാ | യത് | വൈ | അസൃാം | വിശാം | ഭൂതം |
അധീതി | പ്രജായത ഇതി പ്ര - ജായതേ | തേന | ഇയം |
ചിത്രാ | യഃ | ഏവം | വിദാൻ | ചിത്രയാ |
പശുകാമ ഇതി പശു - കാമഃ | യജതേ | പ്രേതി | പ്രജയേതി
പ്ര - ജയാ | പശുഭിരിതി പശു - ഭിഃ | മിമൂനൈഃ | ജായതേ |
പ്രേതി | ഏവ | ആഗേയേന | വാപയതി | രേതഃ |
സൗമ്യേന | ദധാതി | രേതഃ | ഏവ | ഹിതം | തപ്താ |
രൂപാണി | വീതി | കരോതി | സാരസ്വതൗ | ഭവതഃ |
ഏതത് | വൈ | ദൈവ്യം | മിമൂനം | ദൈവ്യം | ഏവ |

അസൈ 17 (50)

TS 2.4.6.2

മിമൂനം മദ്ധ്യതോ ദധാതി പുഷ്പൈ പ്രജനനായ
സിനീവാലൈ ചരുർ ഭവതി വാഗൈ സിനീവാലീ പുഷ്പിഃ
ഖലു വൈ വാക് പുഷ്പിമേവ വാചമുപൈത്യന്ദ്ര ഉത്തമോ

ഭവതി തേനൈവ തന്മിമുനഃ സപ്തതാനി ഹവീഷി
 ഭവന്തി സപ്ത ഗ്രാമ്യാഃ പശവഃ സപ്താരണ്യാഃ സപ്ത
 ഛന്ദാഃ സ്യുഭയസ്യോവരുദ്ധ്യാ അമൈതാ ആഹുതീർ
 ജുഹോത്യേതേ വൈ ദേവാഃ പുഷ്ടിപതയസ്ത ഏവാ ( ) സ്മിൻ
 പുഷ്ടിം ദധതി പുഷ്ടിതി പ്രജയാ പശുഭിരഥോ യദേതാ
 ആഹുതീർ ജുഹോതി പ്രതിഷ്ഠിത്യൈ || 18

TS 2.4.6.2 - Padam

മിമുനം | മദ്ധ്യതഃ | ദധാതി | പുഷ്ട്യ | പ്രജനനായേതി
 പ്ര - ജനനായ | സിന്നീവാലൈ | ചരൂഃ | ഭവതി | വാക് |
 വൈ | സിന്നീവാലീ | പുഷ്ടിഃ | ഖലു | വൈ | വാക് | പുഷ്ടിം |
 ഏവ | വാചം | ഉപേതി | ഏതി | ഐന്ദ്രഃ |
 ഉത്തമ ഇത്യുത്-തമഃ | ഭവതി | തേന | ഏവ | തത് | മിമുനം |
 സപ്ത | ഏതാനി | ഹവീഷി | ഭവന്തി | സപ്ത | ഗ്രാമ്യാഃ |
 പശവഃ | സപ്ത | ആരണ്യാഃ | സപ്ത | ഛന്ദാഃസി | ഉഭയസ്യ |
 അവരുദ്ധ്യാ ഇത്യവ - രുദ്ധ്യ | അഥ | ഏതാഃ |
 ആഹുതീരിത്യാ - ഹുതീഃ | ജുഹോതി | ഏതേ | വൈ |
 ദേവാഃ | പുഷ്ടിപതയ ഇതി പുഷ്ടി - പതയഃ | തേ | ഏവ ( ) |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

അ॒സ്തി॒ന് । പു॒ഷ്ടി॒ം । ദ॒ധ॒തി॒ । പു॒ഷ്ട॒തി॒ । പ്ര॒ജ॒യേ॒തി॒
പ്ര - ജ॒യാ॒ । പ॒ശു॒ഭി॒രി॒തി॒ പ॒ശു - ഭിഃ॒ । അ॒ഥോ॒ ഇ॒തി॒ । യത് ।
ഏ॒താഃ॒ । ആ॒ഹു॒തീ॒രി॒ത്യാ - ഹു॒തീഃ॒ । ജു॒ഹോ॒തി॒ ।
പ്ര॒തി॒ഷ്ഠി॒ത്യാ ഇ॒തി പ്ര॒തി - സ്ഥി॒തൈ॒ ॥ 18 (62)

(അ॒സ്മൈ - ത ഏ॒വ - ദ്വാ॒ഭൗ ച) (A6)

TS 2.4.7.1

മാ॒രു॒തമ॒സി മ॒രു॒താമോ॒ജോ॒പാം ധാ॒രാ॒ം ദി॒ന്ധി॒ രമ॑യ॒ത
മ॒രു॒തഃ ശ്രേ॒നമാ॒യിനം॒ മനോ॑ജ॒വ സ്വം॑വൃ॒ഷണ॑
സു॒വൃ॒ക്തി॒ം ॥

യേന॒ ശർദ്ധ॑ ഉ॒ഗ്രമ॑വ॒സൃഷ്ട॑മേ॒തി തദ॑ശി॒നാ പ॒രി

ധ॒ത്തഃ॑ സ്വ॒സ്തി॒ ।

പു॒രോ॒വാ॒തോ വ॒ർഷ॑ഞ്ചി॒ന്ദ്രാ॒വൃഥ് സ്വാ॒ഹാ
വാ॒താ॒വദ്-വ॒ർഷ॑ന്നു॒ഗ്രാ॒വൃഥ് സ്വാ॒ഹാ സ്ത॒നയ॑ൻ വ॒ർഷ॑ൻ
ഭീ॒മരാ॒വൃഥ് സ്വാ॒ഹാ॑ന॒ശന്യ॑വ॒സ്സുർജ॑ൻ-ദി॒ദ്യുദ്-വ॒ർഷ॑ൻ-
തോ॒ഷരാ॒വൃഥ് സ്വാ॒ഹാ॑ ടി॒രാ॒ത്രം വ॒ർഷ॑ൻ

പൂ॒ർതിരാ॒വൃഥ് - [ ] 19

TS 2.4.7.1 - Padam

മാ॒രു॒തം । അ॒സി॒ । മ॒രു॒താം । ഓ॒ജഃ॒ । അ॒പാം । ധാ॒രാ॒ം ।
ദി॒ന്ധി॒ । രമ॑യ॒ത । മ॒രു॒തഃ । ശ്രേ॒നം । ആ॒യിനം॒ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

മനോജവസമിതി മനഃ - ജവസം । വൃഷണം ।

സുവൃക്തിമിതി സു - വൃക്തിം ॥ യേന । ശർദ്ധഃ । ഉഗ്രം ।

അവസൃഷ്ടമിത്യവ - സൃഷ്ടം । ഏതി । തത് । അശ്വിനാ ।

പരീതി । ധത്തം । സ്വസ്തി ॥ പുരോവാത ഇതി പുരഃ - വാതഃ ।

വർഷന്ന് । ജിന്യഃ । ആവൃദിത്യാ - വൃത് । സ്വാഹാ ।

വാതാവദിതി വാത - വത് । വർഷന്ന് । ഉഗ്രഃ ।

ആവൃദിത്യാ - വൃത് । സ്വാഹാ । സ്തനയന്ന് । വർഷന്ന് ।

ഭീമഃ । ആവൃദിത്യാ - വൃത് । സ്വാഹാ । അനശനി ।

അവസ്സുർജന്നിത്യവ - സുർജന്ന് । ദിദ്യുത് । വർഷന്ന് ।

ത്വേഷഃ । ആവൃദിത്യാ - വൃത് । സ്വാഹാ ।

അതിരാത്രമിത്യതി - രാത്രം । വർഷന്ന് । പൃർതിഃ ।

ആവൃദിത്യാ - വൃത് । 19 (50)

TS 2.4.7.2

സ്വാഹാ ബഹു ഹായമവൃഷാദിതി ശ്രുതരാവൃഥ് സ്വാഹാ

സ്തപതി വർഷൻ വിരാധാവൃഥ് സ്വാഹാ ഹവസ്സുർജൻ-

ദിദ്യുദ്-വർഷൻ-ഭൂതരാവൃഥ് സ്വാഹാ മന്ദാ വാശാഃ

ശുന്ധ്യുരജിരാഃ ।

ജ്യോതിഷ്ഠതീ-സ്തമസ്വരീ-രൂന്ദതീഃ സുഹേനാഃ ।

മിത്രഭൃതഃ ക്ഷത്രഭൃതഃ സുരാഷ്ട്രാ ഇഹ മാഽവത ॥

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

വൃഷ്ണോ അശ്വസ്യ സന്ദാനമസി വൃഷ്ണേ തോപ

നഹ്യാമി || 20

TS 2.4.7.2 - Padam

സ്വാഹാ | ബഹു | ഹ | അയം | അവൃഷാത് | ഇതി | ശ്രുതഃ |
ആവൃദിത്യാ - വൃത് | സ്വാഹാ | ആതപതീത്യാ - തപതി |
വർഷന് | വിരാഡിതി വി - രാട് | ആവൃദിത്യാ - വൃത് |
സ്വാഹാ | അവസ്സൂർജന്നിത്യവ - സ്സൂർജന് | ദിദ്യുദ് |
വർഷന് | ഭൂതഃ | ആവൃദിത്യാ - വൃത് | സ്വാഹാ | മാനാഃ |
വാശാഃ | ശുന്ധ്യഃ | അജിരാഃ || ജ്യോതിഷ്ഠതീഃ | തമസ്വരീഃ |
ഉന്ദതീഃ | സുഹേനാ ഇതി സു - ഹേനാഃ || മിത്രഭൂത ഇതി
മിത്ര - ഭൂതഃ | ക്ഷത്രഭൂത ഇതി ക്ഷത്ര - ഭൂതഃ | സുരാഷ്ട്രാ
ഇതി സു - രാഷ്ട്രാഃ | ഇഹ | മാ | അവത || വൃഷ്ണഃ |
അശ്വസ്യ | സന്ദാനമിതി സം - ദാനം | അസി |
വൃഷ്ണേ | താ | ഉപേതി | നഹ്യാമി || 20 (42)

(പൂർത്തിരാവൃദ് - ദിചത്വാരിഘ്ശച്ച) (A7)

TS 2.4.8.1

ദേവാ വസവ്യാ അഗ്നേ സോമ സൂര്യ ||
ദേവാഃ ശർമണ്യാ മിത്രാവരുണാഽര്യമന് ||
ദേവാഃ സപീതയോ ഽപാം നപാദാശുഹേമന് |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഉദനോ ദത്തോദധിം ദിന്ത ദിവഃ പർജന്യാദന്തരിക്ഷാത്

പൃഥിവ്യാസ്തതോ നോ വൃഷ്ട്യാഽവത ॥

ദിവ്യാ ചിത് തമഃ കൃണ്വന്തി പർജന്യേനോദവാഹേന ।

പൃഥിവീം യദ് വൃന്ദന്തി ॥

ആ യം നരഃ സുദാനവോ ദദാശുഷേ ദിവഃ

കോശമച്ഛുച്യവുഃ ॥

വി പർജന്യാഃ സൃജന്തി രോദസീ അനു ധന്വനാ യന്തി-[ ] 21

TS 2.4.8.1 - Padam

ദേവാഃ । വസവ്യാഃ । അഗ്നേ । സോമ । സൂര്യ ॥ ദേവാഃ ।

ശർമണ്യാഃ । മിത്രാവരുണേതി മിത്രാ - വരുണാ । അര്യമന് ॥

ദേവാഃ । സപീതയ ഇതി സ - പീതയഃ । അപാം । നപാത് ।

ആശുഹേമന്നിത്യാശു - ഹേമന് ॥ ഉദനഃ । ദന്ത ।

ഉദധിമിത്യുദ - ധിം । ദിന്ത । ദിവഃ । പർജന്യാത് ।

അന്തരിക്ഷാത് । പൃഥിവ്യാഃ । തതഃ । നഃ । വൃഷ്ട്യാ ।

അവത ॥ ദിവ്യാ । ചിത് । തമഃ । കൃണ്വന്തി । പർജന്യേന ।

ഉദവാഹേനേത്യുദ - വാഹേന ॥ പൃഥിവീം । യത് ।

വൃന്ദന്തീതി വി - ഉന്ദന്തി ॥ ഏതി । യം । നരഃ । സുദാനവ

ഇതി സു - ദാനവഃ । ദദാശുഷേ । ദിവഃ । കോശം ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

അചുചുവുഃ || വീതി | പർജന്യാഃ | സൂജന്തി |
രോദസീ ഇതി | അനീതി | ധന്വനാ | യന്തി | **21 (50)**

TS 2.4.8.2

വൃഷ്ടയഃ |

ഉദീരയമാ മരുതഃ സമുദ്രതോ യൂയം വൃഷ്ടിം വർഷയമാ
പുരീഷിണഃ |

ന വോ ദസ്രാ ഉപ ദസ്യന്തി ധേനവഃ ശുഭം യാതാമനു
രമാ അവുത്സത ||

സൂജാ വൃഷ്ടിം ദിവ ആദിഭിഃ സമുദ്രം പൂണ ||

അബ്ജാ അസി പ്രഥമജാ ബലമസി സമുദ്രിയം ||

ഉന്നന്ദയ പൃഥിവീം ദിന്ധീദം ദിവ്യം നഭഃ |

ഉദ്നോ ദിവ്യസ്യ നോ ദേഹീശാനോ വി സൂജാ ദൃതിം ||

യേ ദേവാ ( ) ദിവിഭാഗാ യേന്തരിക്ഷഭാഗാ യേ
പൃഥിവീഭാഗാഃ |

ത ഇമം യജ്ഞമവന്തു ത ഇദം ക്ഷേത്രമാ വിശന്തു

ത ഇദം ക്ഷേത്രമനു വി വിശന്തു || **22**

TS 2.4.8.2 - Padam

വൃഷ്ടയഃ || ഉദിതി | ഇരയഥ | മരുതഃ | സമുദ്രതഃ | യൂയം |

വൃഷ്ടിം | വർഷയഥ | പുരീഷിണഃ || ന | വഃ | ദസ്രാഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഉപേതി | ദസ്യന്തി | ധേനവഃ | ശുഭം | യാതാം | അനീതി |
രഥാഃ | അവൃഥ്സത || സൂജ | വൃഷ്ടിം | ദിവഃ | ഏതി |
അദിരിത്യത് - ഭിഃ | സമുദ്രം | പുണ || അബ്ജാ
ഇത്യപ് - ജാഃ | അസി | പ്രഥമജാ ഇതി പ്രഥമ-ജാഃ | ബലം |
അസി | സമുദ്രിയം || ഉദിതി | നന്ദയ | പൃഥിവീം | ഭിന്ധി |
ഇദം | ദിവ്യം | നഭഃ || ഉദനഃ | ദിവ്യസ്യ | നഃ | ദേഹി |
ഈശാനഃ | വീതി | സൂജ | ദൂതിം || യേ | ദേവാഃ ( ) |
ദിവിഭാഗാ ഇതി ദിവി - ഭാഗാഃ | യേ |
അന്തരിക്ഷഭാഗാ ഇത്യന്തരിക്ഷ - ഭാഗാഃ | യേ |
പൃഥിവീഭാഗാ ഇതി പൃഥിവീ-ഭാഗാഃ | തേ | ഇമം | യജ്ഞം |
അവന്തു | തേ | ഇദം | ക്ഷേത്രം | ഏതി | വിശ്വന്തു | തേ |
ഇദം | ക്ഷേത്രം | അനു | വീതി | വിശ്വന്തു || 22 (70)

(യന്തി - ദേവാ - വിഷ്വതിശ്ച) (A8)

TS 2.4.9.1

മാരുതമസി മരുതാമോജ ഇതി കൃഷ്ണം വാസഃ കൃഷ്ണതുഷ്ണം
പരി ധത്ത ഏതദൈവ വൃഷ്ട്യേ രൂപച് സരൂപ ഏവ ഭൂതാ
പർജന്യം വർഷയതി രഥയത മരുതഃ ശൃണുമായിനമിതി
പശ്യാദാതം പ്രതി മീവതി പുരോവാതമേവ ജനയതി

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

വ॒ർഷ॒സ്യ॒വാ॒വരു॑ദ്ധ്യ വാ॒ത॒നാ॒മാ॒നി ജു॒ഹോ॒തി വാ॒യുർ
വൈ॒ വൃ॒ഷ്ട്യാ॑ ഈ॒ശേ വാ॒യു॒മേ॒വ സേ॒വ
ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേ॒നോ॒പ ധാ॒വതി॑ സ ഏ॒വാ॒സ്മൈ॑ പ॒ർജ॒ന്യം

വ॒ർഷ॒യ॒ത്യ॒ഷ്ടൗ - [ ] 23

TS 2.4.9.1 - Padam

മാ॒രു॒തം । അ॒സി । മ॒രു॒താം । ഓ॒ജഃ । ഇ॒തി । കൃ॒ഷ്ണം । വാ॒സഃ ।
കൃ॒ഷ്ണ॒തൃ॒ഷ്ണി॒തി കൃ॒ഷ്ണ - തൃ॒ഷ്ണം । പ॒രീ॒തി । ധ॒ത്തേ॒ । ഏ॒തത് ।
വൈ । വൃ॒ഷ്ട്യൈ॑ । രൂ॒പം । സ॒രൂ॒പ ഇ॒തി സ - രൂ॒പഃ । ഏ॒വ ।
ഭൃ॒താ । പ॒ർജ॒ന്യം । വ॒ർഷ॒യ॒തി । ര॒മ॒യത॑ । മ॒രു॒തഃ । ശ്വേ॒തം ।
ആ॒യി॒നം । ഇ॒തി । പ॒ശ്ചാ॒ദ്വാ॒ത॒മി॒തി പ॒ശ്ചാ॒ത് - വാ॒തം ।
പ്ര॒തീ॒തി । മീ॒വ॒തി । പൂ॒രോ॒വാ॒ത॒മി॒തി പൂ॒രഃ - വാ॒തം । ഏ॒വ ।
ജ॒ന॒യ॒തി । വ॒ർഷ॒സ്യ॑ । അ॒വ॒രു॒ദ്ധ്യ ഇ॒ത്യ॒വ - രൂ॒ദ്ധ്യൈ॑ ।
വാ॒ത॒നാ॒മാ॒നീ॒തി വാ॒ത - നാ॒മാ॒നി । ജു॒ഹോ॒തി । വാ॒യുഃ ।
വൈ । വൃ॒ഷ്ട്യാഃ॑ । ഈ॒ശേ॒ । വാ॒യു॒ം । ഏ॒വ । സേ॒വ ।
ഭാ॒ഗ॒ധേ॒യേ॒നേ॒തി ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേ॒ന । ഉ॒പേ॒തി । ധാ॒വ॒തി । സഃ ।
ഏ॒വ । അ॒സ്മൈ॑ । പ॒ർജ॒ന്യം । വ॒ർഷ॒യ॒തി । അ॒ഷ്ടൗ । 23 (50)

TS 2.4.9.2

ജു॒ഹോ॒തി ച॒ത॒സ്രോ॒ വൈ ദി॒ശ്ശ്ച॒ത॒സ്രോ॒ഽവാ॒ന്ത॒രദി॒ശാ
ദി॒ഗ്ഭ്യ॑ ഏ॒വ വൃ॒ഷ്ടി॑ൗ സ॒ം പ്ര ചൃ॒വാ॒യ॒തി കൃ॒ഷ്ണാ॒ജി॒നേ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

സം യൗതി ഹവിരേവാകരന്തർവേദി സം യൗത്യവരുദ്ധ്യൈ
യതീനാമദ്യമാനാനാപ് ശീർഷാണി പരാപതൻ തേ ഖർജ്ജൂരാ
അഭവൻ തേഷാപ് രസ ഊർദ്ധ്വോപതത് താനി
കരീരാണുഭവൻമ് സൗമ്യാനി വൈ കരീരാണി സൗമ്യാ
ഖലു വാ ആഹുതിർ ദിവോ വൃഷ്ടിം ച്യാവയതി
യത് കരീരാണി ഭവന്തി - [ ] 24

TS 2.4.9.2 - Padam

ജുഹോതി । ചതസ്രഃ । വൈ । ദിശഃ । ചതസ്രഃ ।
അവാന്തരദിശാ ഇത്യവാന്തര - ദിശാഃ । ദിഗ്ഭ്യ ഇതി
ദിക് - ഭ്യഃ । ഏവ । വൃഷ്ടിം । സം । പ്രേതി । ച്യാവയതി ।
കൃഷ്ണാജിന ഇതി കൃഷ്ണ - അജിനേ । സമിതി । യൗതി ।
ഹവിഃ । ഏവ । അകഃ । അന്തർവേദീത്യന്തഃ-വേദി । സമിതി ।
യൗതി । അവരുദ്ധ്യാ ഇത്യവ - രുദ്ധ്യൈ । യതീനാം ।
അദ്യമാനാനാം । ശീർഷാണി । പരേതി । അപതന് । തേ ।
ഖർജ്ജൂരാഃ । അഭവന് । തേഷാം । രസഃ । ഊർദ്ധ്വഃ ।
അപതത് । താനി । കരീരാണി । അഭവന് । സൗമ്യാനി ।
വൈ । കരീരാണി । സൗമ്യാ । ഖലു । വൈ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ആഹുതിരിത്യാ - ഹുതിഃ । ദിവഃ । വൃഷ്ടിം । ച്യാവയതി ।
യത് । കരീരാണി । ഭവന്തി । 24 (50)

TS 2.4.9.3

സൗമ്യയൈവാഽഽഹുത്യാ ദിവോ വൃഷ്ടിമവ രുന്ധേ മധുഷാ
സം യൗത്യപാം വാ ഏഷ ഓഷധീനാഽ രസോ യന്മദ്ധ്യദ്ഭ്യ
ഏവൗഷധീഭ്യോ വർഷത്യഥോ അദ്ഭ്യ ഏവൗഷധീഭ്യോ
വൃഷ്ടിം നി നയതി മന്ദാ വാശാ ഇതി സം യൗതി
നാമധേയൈരേവൈനാ അച്ഛേത്യഥോ യഥാ ബ്രൂയാദസാ-
വേഹീത്യേവമേവൈനാ നാമധേയൈരാ - [ ] 25

TS 2.4.9.3 - Padam

സൗമ്യയാ । ഏവ । ആഹുത്യേത്യാ - ഹുത്യാ । ദിവഃ ।
വൃഷ്ടിം । അവേതി । രുന്ധേ । മധുഷാ । സമിതി । യൗതി ।
അപാം । വൈ । ഏഷഃ । ഓഷധീനാം । രസഃ । യത് । മധു ।
അദ്ഭ്യ ഇത്യത് - ഭ്യഃ । ഏവ । ഓഷധീഭ്യ ഇത്യോഷധി-ഭ്യഃ ।
വർഷതി । അഥോ ഇതി । അദ്ഭ്യ ഇത്യത് - ഭ്യഃ । ഏവ ।
ഓഷധീഭ്യ ഇത്യോഷധി - ഭ്യഃ । വൃഷ്ടിം । നീതി । നയതി ।
മന്ദാഃ । വാശാഃ । ഇതി । സമിതി । യൗതി ।
നാമധേയൈരിതി നാമ - ധേയൈഃ । ഏവ । ഏനാഃ । അച്ഛേ ।
ഏതി । അഥോ ഇതി । യഥാ । ബ്രൂയാത് । അസൗ । ഏതി ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഇഹി॑ । ഇതി॑ । ഏ॒വം । ഏ॒വ । ഏ॒നാഃ॑ ।

നാമ॑ധേയൈരിതി॑ നാമ - ധേ॒യൈഃ॑ । ഏ॒തി । 25 (50)

TS 2.4.9.4

ച॒യാ॒വ॒യ॒തി॑ വൃ॒ഷ്ണോ॑ അ॒ശ്വ॒സ്യ॑ സ॒ന്ദാ॒ന॒മ॒സി॑ വൃ॒ഷ്ണൈ॑
തോ॒പ॒ന॒ഹൃ॒താ॒മി॒ത്യാ॒ഹ॒വൃ॒ഷാ॒വാ॒ അ॒ശ്വോ॒വൃ॒ഷാ॑
പ॒ർജ॒ന്യഃ॑ കൃ॒ഷ്ണ ഇ॒വ॒ ഖ॒ലു॒ വൈ॒ ഭൂ॒താ॒ വ॒ർഷ॑തി

രൂ॒പേ॒ണൈ॒വൈ॒ന॒ശ്വ॑ സ॒മർദ്ധ॑യതി॑ വ॒ർഷ॑സ്യ॒വാ॒വരു॑ദ്ധ്യേ ॥ 26

TS 2.4.9.4 - Padam

ച॒യാ॒വ॒യ॒തി॑ । വൃ॒ഷ്ണഃ॑ । അ॒ശ്വ॒സ്യ॑ । സ॒ന്ദാ॒ന॒മി॒തി॑ സം-ദാ॒നം॑ ।
അ॒സി॑ । വൃ॒ഷ്ണൈ॑ । താ॒ । ഉ॒പേ॒തി॑ । ന॒ഹൃ॒താ॒മി॑ । ഇ॒തി॑ । ആ॒ഹ॒ ।
വൃ॒ഷാ॑ । വൈ॒ । അ॒ശ്വഃ॑ । വൃ॒ഷാ॑ । പ॒ർജ॒ന്യഃ॑ । കൃ॒ഷ്ണഃ॑ । ഇ॒വ॒ ।
ഖ॒ലു॒ । വൈ॒ । ഭൂ॒താ॒ । വ॒ർഷ॑തി॑ । രൂ॒പേ॒ണ॑ । ഏ॒വ॒ । ഏ॒നം॑ ।
സ॒മി॒തി॑ । അ॒ർദ്ധ॑യതി॑ । വ॒ർഷ॑സ്യ॒ ।

അ॒വരു॑ദ്ധ്യാ ഇ॒ത്യ॒വ॒ - രൂ॒ദ്ധ്യേ॒ ॥ 26 (29) (അ॒ഷ്ടൗ - ഭവ॑ന്തി -

നാമ॑ധേയൈ॒രെ - കാ॒ന്ന॒ത്രി॒ശ്ശ്ച) (A9)

TS 2.4.10.1

ദേ॒വാ॒ വ॒സ॒വ്യാ॒ ദേ॒വാഃ॑ ശ॒ർമ॑ണ്യാ॒ ദേ॒വാഃ॑ സ॒പീ॒ത॒യ॒
ഇ॒ത്യാ॒ ബ॒ദ്ധ്നാ॑തി॒ ദേ॒വതാ॑ഭി॒രേ॒വാ॒ന്വ॒ഹം॑ വൃ॒ഷ്ടി॑മി॒ച്ഛ॒തി॒ യദി॑
വ॒ർഷ॑ത് താ॒വ॒തേ॒വ॒ ഹോ॑ത॒വ്യം॑ യദി॑ ന॒ വ॒ർഷ॑ച്ഛോ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഭൂതേ ഹവിർ നിർവപേദഹോരാത്രേ വൈ
മിത്രാവരുണാവഹോരാത്രാഭ്യാം ഖലു വൈ പർജന്യോ
വർഷതി നക്തം വാ ഹി ദിവം വാ വർഷതി
മിത്രാവരുണാവേവ സേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി
താവേവാസ്മാ - [ ] 27

TS 2.4.10.1 - Padam

ദേവാഃ | വസവ്യാഃ | ദേവാഃ | ശർമണ്യാഃ | ദേവാഃ | സപീതയ
ഇതി സ - പീതയഃ | ഇതി | ഏതി | ബദ്ധ്യാതി | ദേവതാഭിഃ |
ഏവ | അന്വഹമിത്യനു - അഹം | വൃഷ്ടിം | ഇച്ഛതി | യദി |
വർഷേത് | താവതി | ഏവ | ഹോതവ്യം | യദി | ന |
വർഷേത് | ശഃ | ഭൂതേ | ഹവിഃ | നിരിതി | വപേത് |
അഹോരാത്രേ ഇത്യഹഃ - രാത്രേ | വൈ |
മിത്രാവരുണാവിതി മിത്രാ - വരുണൗ |
അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം | ഖലു | വൈ |
പർജന്യഃ | വർഷതി | നക്തം | വാ | ഹി | ദിവം | വാ |
വർഷതി | മിത്രാവരുണാവിതി മിത്രാ - വരുണൗ | ഏവ |
സേന | ഭാഗധേയേനേതി ഭാഗ - ധേയേന | ഉപേതി |
ധാവതി | തൗ | ഏവ | അസ്മൈ | 27 (50)

TS 2.4.10.2

അഹോരാത്രാഭ്യാം പർജന്യം വർഷയതോഽഗ്നയേ ധാമച്ചരേ
 പുരോധാശമഷ്ടാകപാലം നിർവപേന്മാരുതഃ സപ്തകപാലഃ
 സൗര്യമേകകപാലമഗ്നിർ വാ ഇതോ വൃഷ്ടിമുദീരയതി
 മരുതഃ സൂഷ്മാം നയന്തി യദാ ഖലു വാ അസാവാദിത്യോ
 നൃങ് രശ്മിഭിഃ പര്യാവർത്തതേഽഥ വർഷതി ധാമച്ചദിവ ഖലു
 വൈ ഭൂത്വാ വർഷത്യേതാ വൈ ദേവതാ വൃഷ്ട്വാ ഹൗശതേ
 താ ഏവ സ്വേന ഭാഗധേയേനോപ ധാവതി താ - [ ] 28

TS 2.4.10.2 - Padam

അഹോരാത്രാഭ്യാമിത്യഹഃ - രാത്രാഭ്യാം । പർജന്യം ।
 വർഷയതഃ । അഗ്നയേ । ധാമച്ചര ഇതി ധാമ - ചരേ ।
 പുരോധാശം । അഷ്ടാകപാലമിത്യഷ്ടാ - കപാലം । നിരിതി ।
 വപേത് । മാരുതം । സപ്തകപാലമിതി സപ്ത - കപാലം ।
 സൗര്യം । ഏകകപാലമിത്യേക - കപാലം । അഗ്നിഃ । വൈ ।
 ഇതഃ । വൃഷ്ടിം । ഉദിതി । ഹൗരയതി । മരുതഃ । സൂഷ്മാം ।
 നയന്തി । യദാ । ഖലു । വൈ । അസൗ । ആദിത്യഃ । നൃങ് ।
 രശ്മിഭിരിതി രശ്മി - ഭിഃ । പര്യാവർത്ത ഇതി
 പരി - ആവർത്തതേ । അഥ । വർഷതി । ധാമച്ചദിവി
 ധാമ - ചരത് । ഇവ । ഖലു । വൈ । ഭൂത്വാ । വർഷതി ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഏ॒താഃ॑ । വൈ॑ । ദേ॒വതാഃ॑ । വൃ॒ഷ്ട്യാഃ॑ । ഇ॒ൗശ॒തേ॑ । താഃ॑ । ഏ॒വ ।
സേ॒വന॑ । ഭാ॒ഗധേ॒യേനേ॑തി ഭാ॒ഗ - ധേ॒യേന॑ । ഉ॒പേ॑തി ।

ധാവ॑തി । താഃ॑ । **28 (50)**

TS 2.4.10.3

ഏ॒വാ॒സൈ॑ പ॒ർജ॒ന്യം॑ ധ്വ॒ർഷ॒യന്ത്യു॑താവ॒ർഷി॑ഷ്യ॒ൻ
വ॒ർഷ॑ത്യേ॒വ സൃ॒ജാ॑ വൃ॒ഷ്ടിം॑ ദി॒വ ആ॑ഭി॒ഭിഃ॑ സ॒മുദ്രം॑
പൃ॒ണേ॒ത്യാഹേ॒മാശ്ച॑വാ॒മുശ്ചാ॑പഃ॒ സമ॑ർദ്ധ॒യത്യു॑ഥോ
ആ॒ഭിരേ॒വാമൂ॑ര॒ച്ചതൃ॑ഞ്ജാ അ॒സി പ്ര॑ഥ॒മജാ॑ ബ॒ലമ॑സി
സ॒മുദ്രി॑യ॒മിത്യാ॑ഹ യ॒ഥായ॑ജു॒രേവൈ॑തദു॒ന്നന്ദ॑യ
പൃ॒ഥി॒വീമി॑തി വ॒ർഷാ॑ഹാ॒ം ജു॒ഹോ॑ത്യേ॒ഷാ വാ ( )

ഓ॒ഷധീ॑നാം ധ്വ॒ഷി॒വനി॑സ്ത॒യൈവ॑ വൃ॒ഷ്ടി॒മാ ച്യാ॑വ॒യതി॑
യേ ദേ॒വാ ദി॒വിഭാ॑ഗാ ഇ॒തി കൃ॑ഷ്ണാജി॒നമ॑വ ധു॒നോതി॑മ
ഏ॒വാ॒സൈ॑ ലോ॒കാഃ പ്രീ॒താ അ॒ഭീഷ്ടാ॑ ഭ॒വന്തി॑ ॥ **29**

TS 2.4.10.3 - Padam

ഏ॒വ । അ॒സൈ॑ । പ॒ർജ॒ന്യം॑ । വ॒ർഷ॒യന്തി॑ । ഉ॒ത ।
അ॒വ॒ർഷി॑ഷ്യ॒ന് വ॒ർഷ॑തി । ഏ॒വ । സൃ॒ജ । വൃ॒ഷ്ടിം॑ । ദി॒വഃ ।
ഏ॒തി । അ॒ഭി॒ഭിരി॑ത്യു॒ത്-ഭിഃ॑ । സ॒മുദ്രം॑ । പൃ॒ണ । ഇ॒തി । ആ॒ഹ ।
ഇ॒മാഃ । ച॒ । ഏ॒വ । അ॒മുഃ । ച॒ । അ॒പഃ॑ । സ॒മിതി॑ । അ॒ർദ്ധ॒യതി॑ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

അഥോ ഇതി । ആദിഃ । ഏവ । അമുഃ । അച്ഛ । ഏതി ।
അഞ്ചാ ഇത്യപ് - ജാഃ । അസി । പ്രഥമജാ ഇതി പ്രഥമ-ജാഃ ।
ബലം । അസി । സമുദ്രിയം । ഇതി । ആഹ ।
യഥായജുരിതി യഥാ - യജുഃ । ഏവ । ഏതത് । ഉദിതി ।
നന്ദയ । പൃഥിവീം । ഇതി । വർഷാഹാമിതി വർഷ-ഹാഃ ।
ജുഹോതി । ഏഷാ । വൈ ( ) । ഓഷധീനാം ।
വൃഷ്ടിവനിരിതി വൃഷ്ടി - വനിഃ । തയാ । ഏവ । വൃഷ്ടീം ।
ഏതി । ച്യാവയതി । യേ । ദേവാഃ । ദിവിഭാഗാ ഇതി
ദിവി - ഭാഗാഃ । ഇതി । കൃഷ്ണാജിനമിതി കൃഷ്ണ - അജിനം ।
അവേതി । ധൂനോതി । ഇമേ । ഏവ । അസ്മൈ । ലോകാഃ ।
പ്രിതാഃ । അഭീഷ്ടാ ഇത്യഭി - ഇഷ്ടാഃ । ഭവന്തി ॥ 29 (71)

(അസ്മൈ - ധാവതി താ - വാ - ഏകവിശ്വതിശ്ച) (A10)

TS 2.4.11.1

സർവാണി ചന്ദാസ്യേതസ്യാ-മിഷ്ടാ-
മനുച്യാനീത്യാഹു-സ്രിഷ്ടുഭോ വാ ഏതദ്-വീര്യം യത്
കകുദുഷിഹാ ജഗത്യേ യദുഷിഹകകുഭാവനാഹ
തേനൈവ സർവാണി ചന്ദാസ്യവ രുന്ധേ ഗായത്രീ വാ
ഏഷാ യദുഷിഹാ യാനി ചതാര്യദ്ധൃക്ഷരാണി ചതുഷ്വാദ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഏവ തേ പശവോ യഥാ പുരോധാശേ

പുരോധാശോഽദ്ധ്യേവമേവ തദ്-യദ്-

ഋച്യദ്ധ്യക്ഷരാണി യജ്ജഗത്യാ - [ ] 30

TS 2.4.11.1 - Padam

സർവാണി । ഛന്ദാഽസി । ഏതസ്യാം । ഇഷ്ടാം ।

അനുച്ഛാനീത്യനു - ഉച്ഛാനി । ഇതി । ആഹുഃ । ത്രിഷ്ടുഭഃ ।

വൈ । ഏതത് । വീര്യം । യത് । കകൂത് । ഉഷ്ണിഹാ ।

ജഗത്യേ । യത് । ഉഷ്ണിഹകകുഭാവിത്യുഷ്ണിഹ - കകുഭൗ ।

അന്നാഹേത്യനു - ആഹ । തേന । ഏവ । സർവാണി ।

ഛന്ദാഽസി । അവേതി । രൂന്ധേ । ഗായത്രീ । വൈ । ഏഷാ ।

യത് । ഉഷ്ണിഹാ । യാനി । ചത്വാരി । അധീതി । അക്ഷരാണി ।

ചതുഷ്പാദ ഇതി ചതുഃ - പാദഃ । ഏവ । തേ । പശവഃ । യഥാ ।

പുരോധാശേ । പുരോധാശഃ । അധീതി । ഏവം । ഏവ ।

തത് । യത് । ഋചി । അധീതി । അക്ഷരാണി । യത് ।

ജഗത്യാ । 30 (50)

TS 2.4.11.2

പരിദ്ധ്യാദന്തം യജ്ഞം ഗമയേത് ത്രിഷ്ടുഭാ പരി

ദധാതീന്ദ്രിയം വൈ വീര്യം ത്രിഷ്ടുഗിന്ദ്രിയ ഏവ വീര്യേ

യജ്ഞം പ്രതി ഷ്ഠാപയതി നാന്തം ഗമയത്യഗ്നേ ത്രീ തേ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

വാജിനാ॑ ത്രീ॑ ഷഡ്സ്ഥതി॑ ത്രിവത്യാ॑ പരി॑ ദധാതി॑
സരു॑പത്വായ॑ സർവ്വോ॑ വാ ഏ॒ഷ യജ്ഞോ॑ യത്
തൈ॒ത്രധാ॑തവീ॒യം കാ॒മായ॑കാ॒മായ പ്ര॑ യു॒ജ്യതേ॑ സർവ്വേ॒ഭ്യോ
ഹി കാ॒മേഭ്യോ॑ യജ്ഞഃ॑ പ്ര॒യുജ്യ॑തേ॒ തൈ॒ത്രധാ॑തവീ॒യേന॑
യജ്ഞേ॒താദി॑ചരൻ॒മ് സർവ്വോ॑ വാ - [ ] 31

TS 2.4.11.2 - Padam

പരി॑ദദ്ധ്യാദി॒തി പരി॑-ദദ്ധ്യാ॒ത് അ॒ന്തം । യജ്ഞം॑ । ഗമ॑യേ॒ത് ।
ത്രി॒ഷ്ടുഭാ॑ । പരീ॑തി । ദധാ॒തി । ഇ॒ന്ദ്രിയം॑ । വൈ॑ । വീ॒ര്യം॑ ।
ത്രി॒ഷ്ടുക് । ഇ॒ന്ദ്രിയേ॑ । ഏ॒വ । വീ॒ര്യേ॑ । യജ്ഞം॑ । പ്ര॒തീതി॑ ।
സ്ഥാ॒പയ॑തി । ന । അ॒ന്തം । ഗമ॑യതി । അ॒ഗ്നേ॑ । ത്രീ॑ । തേ॒ ।
വാജി॑നാ । ത്രീ॑ । സഡ്സ്ഥതി॑ സഡ് - സ്ഥാ॒ । ഇതി॑ ।
ത്രി॒വത്ത്യേ॒തി ത്രി॑ - വത്യാ॒ । പരീ॑തി । ദധാ॒തി ।
സരു॑പത്വായേ॒തി സരു॑പ - ത്വായ॑ । സർവ്വഃ॑ । വൈ॑ । ഏ॒ഷഃ ।
യജ്ഞഃ॑ । യത് । തൈ॒ത്രധാ॑തവീ॒യം । കാ॒മായ॑കാ॒മായേ॒തി
കാ॒മായ - കാ॒മായ॑ । പ്രേ॒തി । യു॒ജ്യതേ॑ । സർവ്വേ॒ഭ്യഃ । ഹി॑ ।
കാ॒മേഭ്യഃ॑ । യജ്ഞഃ॑ । പ്ര॒യുജ്യ॑ത ഇതി॑ പ്ര - യു॒ജ്യതേ॑ ।
തൈ॒ത്രധാ॑തവീ॒യേന॑ । യജ്ഞേ॒താദി॑ചര॒ന്നിത്യ॑ദി - ചര॒ൻ ।
സർവ്വഃ॑ । വൈ॑ । 31 (50)

TS 2.4.11.3

ഏ॒ഷ യ॒ജ്ഞാ യത്॑ ത്രൈ॒ധാത॑വീയച്ഛ് സർവ്വേ॑ണ്ണൈ॒വൈനം॑
 യ॒ജ്ഞേ॒ന്നാദി॑ ച॒രതി॑ സ്തൃ॒ണുത॑ ഏ॒വൈന॑മേ॒തയൈ॒വ
 യ॒ജ്ഞേ॒ന്നാദി॑ച॒ര്യമാ॑ണ്ഃ സർവ്വോ॒ വാ ഏ॒ഷ യ॒ജ്ഞാ യത്॑
 ത്രൈ॒ധാത॑വീയച്ഛ് സർവ്വേ॑ണ്ണൈ॒വ യ॒ജ്ഞേ॒ന യ॒ജ്ഞേ॒
 നൈ॒ന്നാദി॑ച॒രന്മി॑ സ്തൃ॒ണുത॑ ഏ॒തയൈ॒വ യ॒ജ്ഞേ॒
 സ॒ഹസ്രേ॑ണ യക്ഷ്യ॒മാണ്ഃ പ്ര॒ജാത॑മേ॒വൈനദ്-
 ദ്വാത്യേ॒തയൈ॒വ യ॒ജ്ഞേ॒ സ॒ഹസ്രേ॑ണ ജാനോ॒ഽന്തം വാ॑
 ഏ॒ഷ പശു॑നാം ഗച്ഛതി - [ ] 32

TS 2.4.11.3 - Padam

ഏ॒ഷഃ | യ॒ജ്ഞഃ | യത്॑ | ത്രൈ॒ധാത॑വീ॒യം | സർവ്വേ॑ണ്ണ |
 ഏ॒വ | ഏ॒നം | യ॒ജ്ഞേ॒ന | അ॒ഭി॒തി | ച॒രതി॑ | സ്തൃ॒ണുതേ॑ |
 ഏ॒വ | ഏ॒നം | ഏ॒തയാ॑ | ഏ॒വ | യ॒ജ്ഞേ॒ത | അ॒ഭി॒ച॒ര്യമാ॑ണ്
 ഇ॒ത്യ॒ഭി-ച॒ര്യമാ॑ണ്ഃ | സർവ്വഃ | വൈ | ഏ॒ഷഃ | യ॒ജ്ഞഃ | യത്॑ |
 ത്രൈ॒ധാത॑വീ॒യം | സർവ്വേ॑ണ്ണ | ഏ॒വ | യ॒ജ്ഞേ॒ന | യ॒ജ്ഞേ॒
 ന | ഏ॒നം | അ॒ഭി॒ച॒ര॒ന്നിത്യ॑ഭി - ച॒രന് | സ്തൃ॒ണുതേ॑ |
 ഏ॒തയാ॑ | ഏ॒വ | യ॒ജ്ഞേ॒ത | സ॒ഹസ്രേ॑ണ | യക്ഷ്യ॒മാണ്ഃ |
 പ്ര॒ജാത॑മിതി പ്ര-ജാതം | ഏ॒വ | ഏ॒നത് | ദ്വാ॒തി | ഏ॒തയാ॑ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഏവ | യജേത | സഹസ്രേണ | ഇൗജാനഃ | അന്തം | വൈ |

ഏഷഃ | പശൂനാം | ഗച്ഛതി | 32 (50)

TS 2.4.11.4

യഃ സഹസ്രേണ യജതേ പ്രജാപതിഃ ഖലു വൈ
പശൂനസൃജത താഽത്രൈസ്ത്വയാതവീയേനൈവാസൃജത യ
ഏവം വിദ്വാഽത്രൈസ്ത്വയാതവീയേന പശുകാമോ യജതേ
യസ്മാദേവ യോനേഃ പ്രജാപതിഃ പശൂനസൃജത
തസ്മാദേവൈനാൻമി സൃജത ഉപൈനമുത്തരഃ സഹസ്രം
നമതി ദേവതാഭ്യോ വാ ഏഷ ആ വൃശ്ച്യതേ യോ യക്ഷ്യ
ഇത്യുക്താ ന യജതേ ത്രൈസ്ത്വയാതവീയേന യജേത

സർവോ വാ ഏഷ യജേതാ - [ ] 33

TS 2.4.11.4 - Padam

യഃ | സഹസ്രേണ | യജതേ | പ്രജാപതിരിതി പ്രജാ - പതിഃ |
ഖലു | വൈ | പശൂൻ | അസൃജത | താൻ |
ത്രൈസ്ത്വയാതവീയേന | ഏവ | അസൃജത | യഃ | ഏവം |
വിദ്വാൻ | ത്രൈസ്ത്വയാതവീയേന | പശുകാമ ഇതി പശു-കാമഃ |
യജതേ | യസ്മാത് | ഏവ | യോനേഃ | പ്രജാപതിരിതി
പ്രജാ - പതിഃ | പശൂൻ | അസൃജത | തസ്മാത് | ഏവ |
ഏനാൻ | സൃജതേ | ഉപേതി | ഏനം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഉത്തരമിത്യുത് - തരം | സഹസ്രം | നമതി | ദേവതാഭ്യഃ |
വൈ | ഏഷഃ | ഏതി | വൃശ്യതേ | യഃ | യക്ഷേ | ഇതി |
ഉക്താ | ന | യജതേ | ത്രൈധാതവീയേന | യജേത |
സർവഃ | വൈ | ഏഷഃ | യജ്ഞഃ | **33 (50)**

TS 2.4.11.5

യത് ത്രൈധാതവീയച്ഛ് സർവേണൈവ യജ്ഞേന യജതേ ന
ദേവതാഭ്യ ആ വൃശ്യതേ ദ്വാദശകപാലഃ പുരോധാശോ
ദവതി തേ ത്രൈശ്ചതുഷ്ഠപാലാ-ത്രിഷ്ഠമൃദ്ധതായ ത്രയഃ
പുരോധാശാ ദവന്തി ത്രയ ഇമേ ലോകാ ഏഷാം
ലോകാനാമാപ്ത്യാ ഉത്തരഉത്തരോ ജായാൻ ദവത്യേവമിവ
ഹീമേ ലോകാ യവമയോ മദ്ധ്യ ഏതദാ അന്തരീക്ഷസ്യ
രൂപച്ഛ് സമൃദ്ധ്യേ സർവേഷാമഭിഗമയന്നവ
ദ്യത്യുചംബട്കാരച്ഛ് ഹിരണ്യം ദദാതി തേജ ഏവാ - [ ] **34**

TS 2.4.11.5 - Padam

യത് | ത്രൈധാതവീയം | സർവേണ | ഏവ | യജ്ഞേന |
യജതേ | ന | ദേവതാഭ്യഃ | ഏതി | വൃശ്യതേ |
ദ്വാദശകപാല ഇതി ദ്വാദശ - കപാലഃ | പുരോധാശഃ |
ദവതി | തേ | ത്രയഃ | ചതുഷ്ഠപാലാ ഇതി ചതുഃ - കപാലാഃ |
ത്രിഷ്ഠമൃദ്ധതായേതി ത്രിഷ്ഠമൃദ്ധ - തായ | ത്രയഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

പുരോ₂ധാ₂ശാഃ | ഭവ₂ന്തി | ത്രയഃ | ഇ₂മേ | ലോ₂കാഃ | ഏ₂ഷാം |
ലോ₂കാ₂നാം | ആ₂പ്തേ | ഉ₂ത്തര₂ഉ₂ത്തര₂ ഇ₂ത്യു₂ത്തരഃ-ഉ₂ത്തരഃ |
ജ്യാ₂യാൻ | ഭവ₂തി | ഏ₂വം | ഇ₂വ | ഹി | ഇ₂മേ | ലോ₂കാഃ |
യ₂വ₂മ₂യ ഇ₂തി യ₂വ - മ₂യഃ | മ₂ദ്ധേ | ഏ₂തത് | വൈ |
അ₂ന്തരി₂ക്ഷ₂സ്യ | രൂ₂പം | സ₂മൃ₂ദ്ധ്യാ ഇ₂തി സം - ഋ₂ദ്ധേ |
സർ₂വേ₂ഷാം | അ₂ഭി₂ഗ₂മ₂യ₂ന്നി₂ത്യ₂ഭി - ഗ₂മ₂യ₂ന് | അ₂വേ₂തി |
ഭൃ₂തി | അ₂ഛ₂രം₂ബ₂ക്₂കാ₂ര₂മി₂ത്യ₂ഛ₂രം₂ബ₂ക് - കാ₂രം | ഹി₂ര₂ണ്യം |
ഭാ₂തി | തേ₂ജഃ | ഏ₂വ | 34 (50)

TS 2.4.11.6

ഽവ₂ രൂ₂ന്ധേ താ₂ർ₂പ്യം | ഭാ₂തി പ₂ശൂ₂നേ₂വാ₂വ₂ രൂ₂ന്ധേ ധേ₂നും
ഭാ₂ത്യാ₂ശി₂ഷ ഏ₂വാ₂വ₂ രൂ₂ന്ധേ സാ₂മ്നോ₂ വാ ഏ₂ഷ വർ₂ണോ₂
യ₂ദ്ധി₂ര₂ണ്യം യ₂ജു₂ഷാം താ₂ർ₂പ്യ₂മു₂ക്₂മാ₂മ₂ദാ₂നാം
ധേ₂നു₂രേ₂താ₂നേ₂വ സർ₂വാ₂ൻ. വർ₂ണാ₂ന₂വ₂ രൂ₂ന്ധേ || 35

TS 2.4.11.6 - Padam

അ₂വേ₂തി | രൂ₂ന്ധേ | താ₂ർ₂പ്യം | ഭാ₂തി | പ₂ശൂ₂ൻ | ഏ₂വ |
അ₂വേ₂തി | രൂ₂ന്ധേ | ധേ₂നും | ഭാ₂തി |
ആ₂ശി₂ഷ ഇ₂ത്യാ₂-ശി₂ഷഃ | ഏ₂വ | അ₂വേ₂തി | രൂ₂ന്ധേ | സാ₂മ്നഃ |
വൈ | ഏ₂ഷഃ | വർ₂ണഃ | യത് | ഹി₂ര₂ണ്യം | യ₂ജു₂ഷാം |
താ₂ർ₂പ്യം | ഉ₂ക്₂മാ₂മ₂ദാ₂നാ₂മി₂ത്യ₂ക്₂മാ₂-മ₂ദാ₂നാം | ധേ₂നുഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഏതാൻ | ഏവ | സർവാൻ | വർണാൻ | അവേതി |

രൂന്ധേ || 35 (30) (ജഗത്യാ - ടഭിചരൻമ് സർവോ വൈ -
ഗച്ഛതി - യജ്ഞ - സ്തേജ ഏവ - ത്രിശ്ശ്ച) (A11)

TS 2.4.12.1

താഷ്ടാ ഹതപുത്രോ വീന്ദ്രച്ഛ് സോമമാഹരത് തസ്മിന്നിന്ദ്ര
ഉപഹവമൈച്ചത തം നോപാഹായത പുത്രം മേഽവധീരിതി
സ യജ്ഞവേശസം കൃതാ പ്രാസഹാ സോമമപിബത്
തസ്യ യദത്യശിഷ്യത തത് താഷ്ടാഽഹവനീയമുപ
പ്രാവർതയത് സ്വാഹേന്ദ്രശത്രുർ വർദ്ധസോതി സ
യാവദുർദ്ധഃ പരാവിദ്ധ്യതി താവതി സ്വയമേവ വൃരമത
യദി വാ താവത് പ്രവണ - [ ] 36

TS 2.4.12.1 - Padam

താഷ്ടാ | ഹതപുത്ര ഇതി ഹത - പുത്രഃ | വീന്ദ്രമിതി
വി - ഇന്ദ്രം | സോമം | ഏതി | അഹരത് | തസ്മിൻ | ഇന്ദ്രഃ |
ഉപഹവമിത്യുപ - ഹവം | ഐച്ചത | തം | ന | ഉപേതി |
അഹായത | പുത്രം | മേ | അവധീഃ | ഇതി | സഃ |
യജ്ഞവേശസമിതി യജ്ഞ - വേശസം | കൃതാ |
പ്രാസഹേതി പ്ര - സഹാ | സോമം | അപിബത് | തസ്യ |
യത് | അത്യശിഷ്യതേത്യതി - അശിഷ്യത | തത് | താഷ്ടാ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ആഹവനീയമിത്യാ - ഹവനീയം | ഉപ | പ്രേതി |
അവർതയത് | സ്വാഹാ | ഇന്ദ്രശത്രുരിതീന്ദ്ര - ശത്രുഃ |
വർദ്ധസ്വ | ഇതി | സഃ | യാവത് | ഊർദ്ധ്വഃ |
പരാവിദ്യുതീതി പരാ - വിദ്യുതി | താവതി | സ്വയം |
ഏവ | വീതി | അരമത | യദി | വാ | താവത് |
പ്രവണമിതി പ്ര - വനം | **36 (50)**

TS 2.4.12.2

-മാസീദ്യദി വാ താവദധ്യഗ്നേരാസീഥ് സ സംഭവന്ന -
ഗ്നീഷോമാവദി സമഭവഥ് സ ഇഷുമാത്രമിഷുമാത്രം
ഽവിഷ്വങ്ങവർദ്ധത സ ഇമാൻ ഽലോകാനവൃണോദ്യദിമാൻ
ഽലോകാനവൃണോത് തദ്-വൃത്രസ്യ വൃത്രത്വം തസ്മാദിന്ദ്രോ
ഽബിഭേദപി തപ്ഷാ തസ്മൈ തപ്ഷാ വജ്രമസിഞ്ചത് തപോ
വൈ സ വജ്ര ആസീത് തമുദ്യന്തും നാശക്ലോഭഥ
വൈ തർഹി വിഷ്ണു - [ ] **37**

TS 2.4.12.2 - Padam

ആസീത് | യദി | വാ | താവത് | അധീതി | അഗ്നേഃ |
ആസീത് | സഃ | സംഭവന്നിതി സം - ഭവന് |
അഗ്നീഷോമാവിത്യഗ്നീ - സോമഃ | അഭി | സമിതി |
അഭവത് | സഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഇഷ്ടമാത്രമിഷ്ടമാത്രമിതീഷ്ടമാത്രം - ഇഷ്ടമാത്രം ।

വിഷ്വങ് । അവർദ്ധത । സഃ । ഇമാൻ । ലോകാൻ ।

അവ്യുണോത് । യത് । ഇമാൻ । ലോകാൻ । അവ്യുണോത് ।

തത് । വൃത്രസ്യ । വൃത്രത്വമിതി വൃത്ര - താം । തസ്മാത് ।

ഇന്ദ്രഃ । അബിഭേത് । അപീതി । ത്വഷ്ടാ । തസ്മൈ । ത്വഷ്ടാ ।

വജ്രം । അസിഞ്ചത് । തപഃ । വൈ । സഃ । വജ്രഃ । ആസിത് ।

തം । ഉദ്യന്തുമിത്യുത് - യന്തും । ന । അശക്നോത് । അഥ ।

വൈ । തർഹി । വിഷ്ണുഃ । 37 (50)

TS 2.4.12.3

-രന്യാ ദേവതാ ssസീമ് സോsബ്രവീദ്-വിഷ്ണവേഹീദമാ

ഹരിഷ്ടാവോ യേനായമിദമിതി സ വിഷ്ണുസ്രേയാsത്മാനം

വി ന്യധത്ത പൃഥിവ്യാം തൃതീയമന്തരിക്ഷേ തൃതീയം ദിവി

തൃതീയ-മദിപര്യാവർതാദ്-ധൃബിഭേദ്യത്-പൃഥിവ്യാം

തൃതീയമാസിത് തേനേന്ദ്രോ വജ്രമുദയച്ഛദ്-വിഷ്ണുനൃസ്ഥിതഃ

സോsബ്രവീന്മാ മേ പ്ര ഹാരസ്തി വാ ഇദം - [ ] 38

TS 2.4.12.3 - Padam

അന്യാ । ദേവതാ । ആസിത് । സഃ । അബ്രവീത് । വിഷ്ണോ ।

ഏതി । ഇഹി । ഇദം । ഏതി । ഹരിഷ്ടാവഃ । യേന । അയം ।

ഇദം । ഇതി । സഃ । വിഷ്ണുഃ । സ്രേയാ । ആത്മാനം । വി ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

നീതി | അധത്ത | പൃഥിവ്യാം | തൃതീയം | അന്തരിക്ഷേ |
തൃതീയം | ദിവീ | തൃതീയം |

അഭിപര്യാവർത്താദിത്യഭി-പര്യാവർത്താത് | ഹി | അബ്ധിഭേത് |
യത് | പൃഥിവ്യാം | തൃതീയം | ആസീത് | തേന | ഇന്ദ്രഃ |
വജ്രം | ഉദിതി | അയച്ചത് | വിഷ്ണുസ്ഥിത ഇതി
വിഷ്ണു - അനുസ്ഥിതഃ | സഃ | അബ്രവീത് | മാ | മേ | പ്രേതി |
ഹഃ | അസ്തി | വൈ | ഇദം | **38 (50)**

TS 2.4.12.4

മയി വീര്യം തത് തേ പ്ര ദാസ്യാമിതി തദസ്മൈ പ്രായച്ചത്
തത് പ്രത്യഗൃഹ്ണാദധാ മേതി തദ്-വിഷ്ണവേതി പ്രായച്ചത്
തദ്-വിഷ്ണുഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാദസ്മാസിന്ദ്ര ഇന്ദ്രിയം
ദധാതിതി യദന്തരിക്ഷേ തൃതീയമാസീത് തേനേന്ദ്രോ
വജ്രമുദയച്ചദ്-വിഷ്ണുസ്ഥിതഃ സോബ്രവീന്മാ മേ
പ്ര ഹാരസ്തി വാ ഇദം-[ ] **39**

TS 2.4.12.4 - Padam

മയി | വീര്യം | തത് | തേ | പ്രേതി | ദാസ്യാമി | ഇതി |
തത് | അസ്മൈ | പ്രേതി | അയച്ചത് | തത് | പ്രതീതി |
അഗൃഹ്ണാത് | അധഃ | മാ | ഇതി | തത് | വിഷ്ണവേ |
അതി | പ്രേതി | അയച്ചത് | തത് | വിഷ്ണുഃ | പ്രതീതി |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

അഗൃഹ്ണാത് | അസ്മാസു | ഇന്ദ്രഃ | ഇന്ദ്രിയം | ദധാതു |
ഇതി | യത് | അന്തരിക്ഷേ | തൃതീയം | ആസീത് | തേന |
ഇന്ദ്രഃ | വജ്രം | ഉദിതി | അയച്ചത് | വിഷ്ണുസ്ഥിത ഇതി
വിഷ്ണു - അനുസ്ഥിതഃ | സഃ | അബ്രവീത് | മാ | മേ |
പ്രേതി | ഹാഃ | അസ്തി | വൈ | ഇദം | **39 (50)**

TS 2.4.12.5

മയി വീര്യം തത് തേ പ്ര ദാസ്യാമിതി തദസ്മൈ പ്രായച്ചത്
തത് പ്രത്യഗൃഹ്ണാദ് ദിർ മാധാ ഇതി തദ്-വിഷ്ണവേതി
പ്രായച്ചത് തദ്-വിഷ്ണുഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാദസ്മിന്ദ്ര ഇന്ദ്രിയം
ദധാതിതി യദിവി തൃതീയമാസീത് തേനേന്ദ്രോ
വജ്രമുദയച്ചദ് വിഷ്ണുസ്ഥിതഃ സോബ്രവീന്മാ മേ
പ്ര ഹാർ യേനാഹ - [ ] **40**

TS 2.4.12.5 - Padam

മയി | വീര്യം | തത് | തേ | പ്രേതി | ദാസ്യാമി | ഇതി |
തത് | അസ്മൈ | പ്രേതി | അയച്ചത് | തത് | പ്രതീതി |
അഗൃഹ്ണാത് | ദിഃ | മാ | അധാഃ | ഇതി | തത് | വിഷ്ണവേ |
അതി | പ്രേതി | അയച്ചത് | തത് | വിഷ്ണുഃ | പ്രതീതി |
അഗൃഹ്ണാത് | അസ്മാസു | ഇന്ദ്രഃ | ഇന്ദ്രിയം | ദധാതു |
ഇതി | യത് | ദിവി | തൃതീയം | ആസീത് |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

തേന | ഇന്ദ്രഃ | വജ്രം | ഉദിതി | അയച്ചത് |

വിഷ്ണുസ്മിത ഇതി വിഷ്ണു - അനുസ്മിതഃ | സഃ |

അബ്രവീത് | മാ | മേ | പ്രേതി | ഹാഃ | യേന | അഹം | **40 (50)**

TS 2.4.12.6

-മിദമസ്മി തത് തേ പ്ര ദാസ്യാമിതി ത്വീ(3) ഇത്യബ്രവീഥ്

സന്ധാം തു സം ദധാവഹൈ ത്വാമേവ പ്ര വിശാനീതി

യന്മാം പ്രവിശേഃ കിം മാ ഭൂഞ്ജയാ ഇത്യബ്രവീത്

ത്വാമേവേന്ധീയ തവ ഭോഗായ ത്വാം

പ്ര വിശേയമിത്യബ്രവീത് തം വൃത്രഃ പ്രാവിശദ്ഭുദരം വൈ

വൃത്രഃ ക്ഷുത് ഖലു വൈ മനുഷ്യസ്യ ഭ്രാതൃവ്യോ യ - [ ] **41**

TS 2.4.12.6 - Padam

ഇദം | അസ്മി | തത് | തേ | പ്രേതി | ദാസ്യാമി | ഇതി |

ത്വീ(3) | ഇതി | അബ്രവീത് | സന്ധാമിതി സം-ധാം | തു |

സമിതി | ദധാവഹൈ | ത്വാം | ഏവ | പ്രേതി | വിശാനി |

ഇതി | യത് | മാം | പ്രവിശേരിതി പ്ര - വിശേഃ | കിം | മാ |

ഭൂഞ്ജയാഃ | ഇതി | അബ്രവീത് | ത്വാം | ഏവ | ഇന്ധീയ |

തവ | ഭോഗായ | ത്വാം | പ്രേതി | വിശേയം | ഇതി |

അബ്രവീത് | തം | വൃത്രഃ | പ്രേതി | അവിശത് | ഉദരം |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

വൈ | വൃത്രഃ | ക്ഷുത് | ഖലു | വൈ | മനുഷ്യസ്യ |

ഭ്രാതൃവ്യഃ | യഃ | **41 (50)**

TS 2.4.12.7

ഏവം വേദ ഹന്തി ക്ഷുധം ഭ്രാതൃവ്യം തദസ്മൈ പ്രായച്ഛത്
തത് പ്രത്യഗൃഹ്ണാത് ത്രിർ മാധാ ഇതി തദ്-വിഷ്ണവേതി
പ്രായച്ഛത് തദ്-വിഷ്ണുഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാദസ്മാസ്മിൻ ഇന്ദ്രിയം
ദധാതിതി യത്രതിഃ പ്രായച്ഛത് ത്രിഃ പ്രത്യഗൃഹ്ണാത്
തത് ത്രിധാതോ-സ്മിധാതുത്വം യദ്-വിഷ്ണുരന്ധതിഷ്ഠത
വിഷ്ണവേതി പ്രായച്ഛത് തസ്മാദൈന്ദ്രാവൈഷ്ണവച്ഛ
ഹവിർ ദവതി ( ) യദാ ഇദം കിഞ്ച തദസ്മൈ തത് പ്രായച്ഛദ്
ഋചഃ സാമാനി യജുഷി സഹസ്രം വാ അസ്മൈ തത്
പ്രായച്ഛത് തസ്മാത് സഹസ്രദക്ഷിണം || **42**

TS 2.4.12.7 - Padam

ഏവം | വേദ | ഹന്തി | ക്ഷുധം | ഭ്രാതൃവ്യം | തത് | അസ്മൈ |
പ്രേതി | അയച്ഛത് | തത് | പ്രതീതി | അഗൃഹ്ണാത് | ത്രിഃ |
മാ | അധാഃ | ഇതി | തത് | വിഷ്ണവേ | അതി | പ്രേതി |
അയച്ഛത് | തത് | വിഷ്ണുഃ | പ്രതീതി | അഗൃഹ്ണാത് |
അസ്മാസ്മ | ഇന്ദ്രഃ | ഇന്ദ്രിയം | ദധാതു | ഇതി | യത് | ത്രിഃ |

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

പ്രേതി | അയച്ചത് | ത്രിഃ | പ്രത്യഗൃഹ്ണാദിതി
പ്രതി - അഗൃഹ്ണാത് | തത് | ത്രിധാതോരിതി
ത്രി - ധാതോഃ | ത്രിധാതുത്വമിതി ത്രിധാതു - താം | യത് |
വിഷ്ണുഃ | അനാതിഷ്ഠതേത്യനു-അതിഷ്ഠത | വിഷ്ണവേ | അതി |
പ്രേതി | അയച്ചത് | തസ്മാത് |

ഐന്ദ്രാവൈഷ്ണവമിത്യന്ദ്രാ - വൈഷ്ണവം | ഹവിഃ |
ഭവതി ( ) | യത് | വൈ | ഇദം | കിം | ച | തത് | അസ്മൈ |
തത് | പ്രേതി | അയച്ചത് | ഋചഃ | സാമാനി | യജുഃഷി |
സഹസ്രം | വൈ | അസ്മൈ | തത് | പ്രേതി | അയച്ചത് |
തസ്മാത് | സഹസ്രദക്ഷിണമിതി സഹസ്ര - ദക്ഷിണം ||

42 (71) (പ്രവണം - വിഷ്ണുർ - വാ ഇദ - മിദ - മഹം -

ഋയോ - ഭവ - ത്യേകവിശ്വതിശ്ച) (A12)

TS 2.4.13.1

ദേവാ വൈ രാജന്യാ-ജായമാനാദബിഭ്രധു-സ്മന്തരേവ
സന്തം ദാമ്നാ പഠംഭൻമ് സ വാ ഏഷോഽപോണ്യോ ജായതേ
യദ്-രാജന്യോ യദാ ഏഷോഽനപോണ്യോ ജായേത
വൃത്രാൻ ഏശ്വശ്വരേഭ്യം കാമയേത രാജന്യ-മനപോണ്യോ
ജായേത വൃത്രാൻ ഏശ്വശ്വരേദിതി തസ്മാ

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ഏതമൈന്ദ്രാബാർ.ഹസ്തതും ചരും നിർവപേദൈന്ദ്രോ വൈ
രാജന്യോ ബ്രഹ്മ ബൃഹസ്സതിർ ബ്രഹ്മണൈവൈനം ( )
ദാമോഽപോഽന്ദനാൻ മുഞ്ചതി ഹിരണ്മയം ദാമ ദക്ഷിണാ
സാക്ഷാദേവൈനം ദാമോഽപോഽന്ദനാൻ മുഞ്ചതി || 43

TS 2.4.13.1 - Padam

ദേവാഃ | വൈ | രാജന്യാത് | ജായമാനാത് | അബിദയുഃ |
തം | അന്തഃ | ഏവ | സന്തം | ദാമോ | അപേതി | ഔംഭന് |
സഃ | വൈ | ഏഷഃ | അപോബു ഇത്യപ- ഉബുഃ | ജായതേ |
യത് | രാജന്യഃ | യത് | വൈ | ഏഷഃ | അനപോബു
ഇത്യനപ-ഉബുഃ | ജായേത | വൃത്രാൻ | ഫ്ലന് | ചരേത് | യം |
കാമയേത | രാജന്യം | അനപോബു ഇത്യനപ - ഉബുഃ |
ജായേത | വൃത്രാൻ | ഫ്ലന് | ചരേത് | ഇതി | തസ്മൈ |
ഏതം | ഐന്ദ്രാബാർ.ഹസ്തതുമിത്യൈന്ദ്രാ-ബാർ.ഹസ്തതും |
ചരും | നിരിതി | വപേത് | ഐന്ദ്രഃ | വൈ | രാജന്യഃ | ബ്രഹ്മ |
ബൃഹസ്സതിഃ | ബ്രഹ്മണാ | ഏവ | ഏനം ( ) | ദാമഃ |
അപോഽന്ദനാദിത്യപ - ഉംഭനാത് | മുഞ്ചതി | ഹിരണ്മയം |
ദാമ | ദക്ഷിണാ | സാക്ഷാദിതി സ - അക്ഷാത് |
ഏവ | ഏനം | ദാമഃ | അപോഽന്ദനാദിത്യപ - ഉംഭനാത് |
മുഞ്ചതി || 43 (62) (ഏനം - ദാദശ ച) (A13)

TS 2.4.14.1

നവോ॑നവോ॑ ഭ॒വതി॑ ജായമാ॑നോഽഹ്നാ॑ം
 കേ॒തുരു॑ഷസാ॒മേത്യു॑ഗ്രേ ।
 ഭാ॒ഗം ഭേ॒വേഭ്യോ॑ വി॒ദ്യാത॑യാൻ പ്ര ച॒ന്ദ്രമാ॑സ്തിരതി
 ദീ॒ർഘ-മാ॑യുഃ ॥
 യമാ॑ദി॒ത്യാ അ॒ശ്ശുമാ॑പ്യാ॒യയ॑ന്തി യമ॑ക്ഷി॒ത-മ॑ക്ഷി॒തയഃ॑
 പി॒ബ॑ന്തി ।
 തേ॒ന നോ॑ രാജാ॒ വരു॑ണോ॒ ബൃഹ॑സ്പതിരാ॒ പ്യാ॒യയ॑ന്തു
 ഭു॒വന॑സ്യ ഗോ॒പാഃ ॥
 പ്രാ॒ച്യം ദി॒ശി ത്വമി॑ന്ദ്രാസി॒ രാജോ॑തോദീ॒ച്യം വൃ॑ത്രഹ॒ൻ
 വൃ॑ത്രഹാ॒സീ ।
 യ॒ത്ര യ॑ന്തി സ്രോ॒ത്യാ-സ്ത - [ ] 44

TS 2.4.14.1 - Padam

നവോ॑നവ ഇ॒തി ന॒വഃ - ന॒വഃ । ഭ॒വതി॑ । ജായമാ॑നഃ ।
 അ॒ഹ്നാ॑ം । കേ॒തുഃ । ഉ॒ഷസാ॑ം । ഏ॒തി । അ॒ഗ്രേ ॥ ഭാ॒ഗം ।
 ഭേ॒വേഭ്യഃ॑ । വീ॒തി । ദ॒ധാ॒തി । ആ॒യ॒ന്നി॒ത്യാ - യ॑ൻ । പ്രേ॒തി ।
 ച॒ന്ദ്രമാ॑ഃ । തി॒രതി॑ । ദീ॒ർഘം॑ । ആ॒യുഃ ॥ യം । ആ॒ദി॒ത്യാഃ ।
 അ॒ശ്ശു॑ം । ആ॒പ്യാ॒യ॒യ॒ന്തീ॒ത്യാ - പ്യാ॒യ॒യ॒ന്തി॑ । യം ।
 അ॒ക്ഷി॑തം । അ॒ക്ഷി॑തയഃ । പി॒ബ॑ന്തി ॥ തേ॒ന । നഃ॑ । രാജാ॑ ।

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ
 വരു॑ണഃ । ബൃ॒ഹ॒സ്పതിഃ॑ । ഏ॒തി । പൃ॒ഥ॒വ്യ॒യന്തു॑ । ഭു॒വന॑സ്യ ।
 ഗോ॒പാ ഇ॒തി॑ ഗോ - പാഃ ॥ പ്രാ॒ച്യാം । ദി॒ശി । ത്വം । ഇ॒ന്ദ്ര ।
 അ॒സി । രാജാ॑ । ഉ॒ത । ഉദീ॑ച്യാം । വൃ॒ത്ര॒ഹ॒ന്നിതി॑
 വൃ॒ത്ര - ഹ॒ന് । വൃ॒ത്ര॒ഹേതി॑ വൃ॒ത്ര - ഹാ । അ॒സി ॥ യ॒ത്ര ।
 യ॒ന്തി । സ്രോ॑ത്യാഃ । തത് । **44 (50)**

TS 2.4.14.2

-ഈജിതം തേ ദക്ഷിണതോ വൃഷഭ ഏധി ഹവ്യഃ ॥
 ഇന്ദ്രോ ജയാതി ന പരാ ജയാതാ അധിരാജോ രാജസു
 രാജയാതി ।
 വിശ്വാ ഹി ഭൂയാഃ പൃതനാ അഭിഷ്ടീരുപസദ്യോ നമസ്യോ
 യമാസത് ॥
 അസ്യേദേവ പ്ര രിരിചേ മഹിത്വം ദിവഃ പൃഥിവ്യാഃ
 പര്യന്തരിക്ഷാത് ।
 സ്വരാധിന്ദ്രോ ദമ ആ വിശ്വഗൃതഃ സ്വരി-രമത്രോ
 വവക്ഷേ രണായ ॥
 അഭി ത്വാ ശൂര നോനുമോദുഗ്ധാ ഇവ ധേനവഃ ।
 ഊശാന- [ ] **45**

TS 2.4.14.2 - Padam

ജിതം | തേ | ദക്ഷിണതഃ | വൃഷഭഃ | ഏധി | ഹവ്യഃ ||
ഇന്ദ്രഃ | ജയാതി | ന | പരേതി | ജയാതൈ |
അധിരാജ ഇത്യധി - രാജഃ | രാജസിതി രാജ - സു |
രാജയാതി || വിശ്വാഃ | ഹി | ഭൂയാഃ | പൃതനാഃ | അഭിഷ്ടീഃ |
ഉപസദ്യ ഇത്യുപ - സദ്യഃ | നമസ്യഃ | യഥാ | അസത് ||
അസ്യ | ഇത് | ഏവ | പ്രേതി | രിരിചേ | മഹിതാമിതി
മഹി - താം | ദിവഃ | പൃഥ്വിവ്യാഃ | പരീതി | അന്തരിക്ഷാത് ||
സ്വരാധിതി സ്വ - രാട് | ഇന്ദ്രഃ | ദമേ | ഏതി | വിശ്വഗൃത
ഇതി വിശ്വ-ഗൃതഃ | സ്വരിഃ | അമൃതഃ | വവക്ഷേ | രണായ ||
അഭിതി | ത്വാ | ശൂര | നോനുമഃ | അദുഗ്ധാഃ | ഇവ |
ധേനവഃ || ഇൗശാനം | **45 (50)**

TS 2.4.14.3

-മസ്യ ജഗതഃ സുവർദ്ധശമീശാനമിന്ദ്ര തസ്ഥുഷഃ ||
താമിദ്ധി ഹവാമഹേ സാതാ വാജസ്യ കാരവഃ |
ത്വാം വൃത്രേഷിന്ദ്ര സത്പതിം നരസ്ത്വാം കാഷ്ടാസ്വർവതഃ ||
യദ് ദ്യാവ ഇന്ദ്ര തേ ശതച് ശതം ഭൂമീരുത സ്യുഃ |
ന ത്വാ വജ്രിൻമ സഹസ്രച് സൂര്യാ അനു ന ജാതമഷ്ട
രോദസീ ||

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

പി॒ബാ॒ സോ॒മമി॒ന്ദ്ര മ॒ന്ദതു॒ ത്വാ॒ യന്തേ॒ സു॒ഷാ॒വ

ഹ॒ര്യശാ॒ദ്രിഃ । 46

TS 2.4.14.3 - Padam

അ॒സ്യ । ജഗ॑തഃ । സു॒വർ॒ഭൃശ॑മിതി॒ സു॒വഃ - ഭൃ॒ശം ।

ഇ॒ൗശാ॑നം । ഇ॒ന്ദ്ര । ത॒സ്ഥു॑ഷഃ ॥ ത്വാ॑ം । ഇ॒ത് । ഹി ।

ഹ॒വാമ॑ഹേ । സാ॒താ । വാ॒ജസ്യ॑ । കാ॒രവഃ॑ ॥ ത്വാ॑ം ।

വൃ॒ത്രേഷു॑ । ഇ॒ന്ദ്ര । സ॒ത്പ॑തിമിതി॒ സ॒ത് - പ॒തിം । ന॒രഃ ।

ത്വാ॑ം । കാ॒ഷ്ടാ॑സു । അ॒ർവ॑തഃ ॥ യ॒ത് । ഭൃ॒ാവഃ॑ । ഇ॒ന്ദ്ര । തേ॒ ।

ശ॒തം । ശ॒തം । ഭൃ॒മീഃ । ഉ॒ത । സ്യുഃ॑ ॥ ന । ത്വാ॑ । വ॒ജ്രി॒ന് ।

സ॒ഹ॒സ്രം । സൂ॒ര്യാഃ॑ । അ॒ന॒ഗി॒തി । ന । ജാ॒തം । അ॒ഷ്ട ।

രോ॒ദ॒സീ ഇ॒തി ॥ പി॒ബ । സോ॒മം । ഇ॒ന്ദ്ര । മ॒ന്ദതു॒ । ത്വാ॑ । യം ।

തേ॒ । സു॒ഷാ॒വ । ഹ॒ര്യശോ॑തി॒ ഹ॒രി - അ॒ശ്വ । അ॒ദ്രിഃ । 46 (50)

TS 2.4.14.4

സോ॒തുർ ബാ॒ഹു॒ഭൃ॒ഃ സു॒യ॒തോ॒ നാർ॒വാ ॥

രേ॒വതീ॑ർ നഃ॒ സധ॑മാദ ഇ॒ന്ദ്രേ॒ സ॒ന്തു॒ തു॒വി॒വാ॒ജാഃ ।

ക്ഷു॒മ॒ന്തോ॒ യാദീ॑ർ മദേ॒മ ॥

ഉ॒ദഗ്നേ॑ ശു॒ച॒യ॒സ്തവ॑ വി ജ്യോതി॒ഷോ॒ഭു॒ ത്യം ജാ॒തവേ॑ദ॒സഃ

സ॒പ്ത ത്വാ॑ ഹ॒രിതോ॒ രഥേ॑ വഹ॒ന്തി॒ ദേ॒വ സൂ॒ര്യാ ।

ശോ॒ചി॒ഷ്ഠശം॑ വി॒ചക്ഷ॑ണ ॥

പദ പാഠേ (വാക്യ സഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

ചിത്രം ദേവാനാമുദഗാദനീകം ചക്ഷുർ മിത്രസ്യ
വരുണസ്യാഗ്നേഃ ।

ആപ്രാ ദ്യാവാപൃഥിവീ അന്തരിക്ഷം സൂര്യ ആത്മാ
ജഗതസ്മുഷ - [ ] 47

TS 2.4.14.4 - Padam

സോതഃ । ബാഹുദ്യാമിതി ബാഹു - ദ്യാം ।
സുയത ഇതി സു - യതഃ । ന । അർവാ ॥ രേവതീഃ । നഃ ।
സധമാദ ഇതി സധ - മാദഃ । ഇന്ദ്രേ । സന്തു ।
തുവിവാജാ ഇതി തുവി-വാജാഃ ॥ ക്ഷുമന്തഃ । യാദീഃ । മദേമ ॥
ഉദിതി । അഗ്നേ । ശുചയഃ । തവ । വീതി । ജ്യോതിഷാ ।
ഉദിതി । ഉ । ത്യം । ജാതവേദസമിതി ജാത-വേദസം । സപ്ത ।
ത്വാ । ഹരിതഃ । രഥേ । വഹന്തി । ദേവ । സൂര്യ ॥
ശോചിഷ്ഠശമിതി ശോചിഃ - കേശം । വിചക്ഷണേതി
വി - ചക്ഷണ ॥ ചിത്രം । ദേവാനാം । ഉദിതി । അഗാത് ।
അനീകം । ചക്ഷുഃ । മിത്രസ്യ । വരുണസ്യ । അഗ്നേഃ ॥ ഏതി ।
അപ്രാഃ । ദ്യാവാപൃഥിവീ ഇതി ദ്യാവാ - പൃഥിവീ ।
അന്തരിക്ഷം । സൂര്യഃ । ആത്മാ । ജഗതഃ । തസ്മുഷഃ । 47 (50)

TS 2.4.14.5

ശ്ല ॥

വിശ്വേ॑ ദേ॒വാഃ ഋ॒താവ്യ॑ യ॒ ഋതു॑ഭിർ. ഹ॒വന॑ശ്രുതഃ ।

ജു॒ഷന്താം॑ യു॒ജ്യം പ॑യഃ ॥

വിശ്വേ॑ ദേ॒വാഃ ശൃ॒ണ്യതേ॑മ॒ഹ॒വം മേ॒ യേ അ॒ന്തരി॑ക്ഷേ
യ ഉ॒പ ദൃ॒വി ഷു॒ ।

യേ അ॒ഗ്നിജി॑ഹ്വാ ഉ॒ത വാ॒ യജ॑ത്രാ ആ॒സദ്യാ॒സ്മിൻ
ബ॒ർഹി॑ഷി മാ॒ദധാ॑ം ॥ 48

TS 2.4.14.5 - Padam

ച ॥ വി॒ശ്വേ॑ । ദേ॒വാഃ । ഋ॒താവ്യ॑ ഇ॒ത്യു॒ത - വ്യ॑യഃ ।

ഋ॒തു॒ഭി॒രി॒ത്യു॒ത - ഭിഃ॑ । ഹ॒വന॑ശ്രുത ഇ॒തി ഹ॒വന॑ - ശ്രു॒തഃ ॥

ജു॒ഷന്താം॑ । യു॒ജ്യം । പ॑യഃ ॥ വി॒ശ്വേ॑ । ദേ॒വാഃ । ശൃ॒ണ്യത॑ ।

ഇ॒മം । ഹ॒വം । മേ॒ । യേ॒ । അ॒ന്തരി॑ക്ഷേ । യേ॒ । ഉ॒പേ॒തി॒ ।

ദൃ॒വി । സ്ഥ॑ ॥ യേ॒ । അ॒ഗ്നിജി॑ഹ്വാ ഇ॒ത്യഗ്നി॑ - ജി॒ഹ്വാഃ । ഉ॒ത ।

വാ॒ । യജ॑ത്രാഃ । ആ॒സദ്യേ॒ത്യാ - സദ്യ॑ । അ॒സ്മിൻ॑ ।

ബ॒ർഹി॑ഷി । മാ॒ദധാ॑ം ॥ 48 (30)

(ത - ദീ॒ശാ॑ന - മ॒ദ്വി - സു॒സ്ഥു॑ഷ - സ്രി॒ച്ഛ॑ച്ഛ) (A14)

=====

പദ പാഠേ (വാക്യ സംഹിത) - ദ്വിതീയകാണ്ഡേ - ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(ദേ॒വാ മ॒നു॒ഷ്യാ - ദേ॒വസു॒രാ അ॒ബ്രു॒വൻ -
ദേ॒വാസു॒രാസ്മൈ॑ഷാം ഗായ॒ത്രീ - പ്ര॒ജാപ॑തിസ്താ യ॒ത്രാ -
ഗേ॒ ഗോ॑ഭിഃ - ചി॒ത്രയാ॑ - മാ॒രുതം - ദേ॒വാ വ॑സ॒വ്യാ അ॒ഗേ
- മാ॒രുത॑മിതി - ദേ॒വാ വ॑സ॒വ്യാ ദേ॒വാഃ ശ॑ർമ॒ണ്യാഃ -
സർ॒വാണി॑ - ത്വഷ്ടാ॑ ഹ॒തപു॑ത്രോ - ദേ॒വാ വൈ॑ രാ॒ജന്യാ॑ൻ
- ന॒വോ॑ന॒വ - ശ്ചതു॑ർദശ)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(ദേ॒വാ മ॒നു॒ഷ്യാഃ - പ്ര॒ജാം പ॒ശുൻ - ദേ॒വാ വ॑സ॒വ്യാഃ -
പ॒രി॒ഭ॒ദ്ധ്യാദി॒ഭ- മ॒സ്മ്യ - ഷ്ടാ॑ ച॒ത്വാരി॑ശ്ശത്)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 2:-

(ദേ॒വാ മ॒നു॒ഷ്യാ - മാ॒ദയ॑ദ്ധാം)

॥ ഹ॒രിഃ ഓം ॥

॥ കൃഷ്ണ യജുർവേദീയ തൈത്തിരീയ സംഹിതാ പദ പാഠേ
ദ്വിതീയകാണ്ഡേ ചതുർത്ഥഃ പ്രശ്നഃ സമാപ്തഃ ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 2 , Prasanam 4 (TS 2.4)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	4	204
Anuvakam 2	4	199
Anuvakam 3	3	145
Anuvakam 4	3	153
Anuvakam 5	2	88
Anuvakam 6	2	112
Anuvakam 7	2	92
Anuvakam 8	2	120
Anuvakam 9	4	179
Anuvakam 10	3	171
Anuvakam 11	6	280
Anuvakam 12	7	371
Anuvakam 13	1	62
Anuvakam 14	5	230
Total →	48	2406

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.